The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper for H. E. H The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

తూప్రుబజారు, హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

సం॥ చందా రూ ౬-౦-౦ అర్థ ,, ,, ౩-౦-౦ విడి ప్రతిక ౦-౧-౦	**GOLKONDA PATRIKA** HYDERABAD, Dn.) THURSDAY 6-12-1934	ప్రాత పత్రికకు వెల ప్రత్యేకము

1-3493

సంపుటము ౯ } శా.శ. ౧౮౫౬ శ్రీభావనామసం॥ కార్తీక బ॥ ౧౫ గురువారము ౨-౩-౧౩౪౪ ఫ. { సంచిక ౫౮

నిజాంరాష్ట్ర

తృతీయాంధ్ర మహాసభ, ఖమ్మంమెట్టు

౯, ౧౦, ౧౧ బహమను ౧౩౪౪ ఫ.

భావసం॥ మార్గశిర శు॥ ౭, ౮, ౯ గురు, శుక్ర, శని వారములు

అధ్యక్షులు:- శ్రీయుత పులిజాల వేంకట రంగారావుగారు హైకోర్టువకీలు (నల్లగొండ)

మహిళా సభాధ్యక్షురాలు:- శ్రీమతి సీతాకుమారిగారు, (హైదారాబాదు)

ఆంధ్ర సోదర సోదరీమణులు తప్పక పాల్గొన ప్రార్థితులు.

అయితరాజు జీడికంటి రామరావు, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు. } ఊటుకూరు- వేంకటరామారావు, ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి.

ఈశ్వరా

(శ. రామచంద్రం)

1. తారలుపీనిన్రాలినను
    జారికసాధుకు కాంతిదప్పినన్
వారధిగ్రుంకినన్ విమల
    వాహింగత్ప్లను నింకిపోయినన్
వారిజగర్భసంభవుని
    వ్రాతలుసత్యము గాకయుండినన్
తారకనామస్తంభగిరి
    దాసులుజంకరు బొంకరీశ్వరా.

2. ధీరులుశౌర్యదైత్యబుధ
    వేషలు జ్ఞానులు వేదగ్రంథముల్
పారణచేయువారునను
    భావమునన్ గలవారుసత్యమా
ధారముగూర్చువారుదయ
    ధర్మము లందున శ్రేష్ఠవర్యులున్
తారకనామస్తంభగిరి
    దాసులుధన్యులు బొంకరీశ్వరా.

ధీరులుపట్టికొట్టినను
    దివ్యశటాకములందు ముంచినన్
కారణమేమిలేకబడు
    గాయములన్ వసిజేసివారినం
పారముకగ్గిబెట్టికుల
    సంతతినంతయు గూల్చిప్రేల్చినన్
తారకనామస్తంభగిరి
    దాసులుజంకరు బొంకరీశ్వరా.

మారుడు క్రూరదైయబల
    మక్కువముద్దిడ సిగ్గుజేర్చినన్
గారుడమంత్రసిద్ధు డుర
    గంబులచే గరపించినన్ సదా
మారణజేయుమంత్రము ల
    మర్దనగానొసరింపజేసినన్
తారకనామస్తంభగిరి
    దాసులు మోసక బొంకరీశ్వరా.

రైతు (వినయము)

(వి. హనుమయ్య చౌదరి)

పాలుగడచెనని • గడుసంతసించేవు
డచిపోలేదురా కర్షకా
కటొటుపడకుండ
దొడుగువలె కాపాడు
స్కాడని వేడరాకర్షకా
బుద్ధితోనీవు చేయవలసి కృషిని
మరుకుంటివయేనికర్షకా
సమీపదొచ్చింది కిస్తీలబందిలు
కినముఫలమేమి కర్షకా
తజెందినమీరా వృష్టానటీఖాను
తండ్రిరమకుకర్షకా
తించినఆంధ్ర జిల్లాలకోసమై
మూకేయిచ్చు కర్షకా
లోపలిచల్ల కదలకుండగమనల
డకేంద్రిరాక కర్షకా
కిగసందేశ మెడ తెగకబంపుడీ
డికిఫలమబ్బు కర్షకా

ప్రబోధము

(సూర్యదేవర కృష్ణయ్యచౌదరి)

అందగాడవునీవు • అందగత్తామె
అలిమగత్రైమీరు • అకల్పములను
ప్రేమరాజ్యాలేలి • మరిజనగవలయు

2

వయసుచిన్నని బొల • నీకున్నేహముగోరె
కుదురుగానీపజ్జ • కూర్చుండనిమ్ముకొని
సన్నగాపచరించు • సరసాలమునిగి
వన్నెచిన్నెలుజిలికి • వద్దికనునేర్చి
ముద్దరాలనుమాట • మురువకుముత్తా?

3

మరువకుడిమీరింక • తల్లిభారతిని
పేదపిలుపులువిన్న • ప్రియమునన్ లేచి
హృదయసుమములవారి • పూజలన్ జేసి
వేడెంకత్తువారు • గాఢారవొసి
జాతినితులదేశ • ముద్ధరణజేసి
చనుడిమీరెటకైన • ఘనయశులుగాన.

మిత్రవిరహదుఃఖము

(ఉప్పల చంద్రశేఖరగుప్త)

అక్కట! మాయమ్మత్యవుః కౌహుతవైతెమిత్రరత్నమా!! యెక్కడ నాపురించెనిది యంతటి మమ్ముల వీడదీసి నిన్నెక్కడ నుంచెనిర్దయ! ముట్టులబోట్టుకుజెట్టె, యింక మాకెక్కడ జిక్కునెచెలిమి యేవిధగాంతుము నిన్ను మిత్రమా!!

మిత్రులన్న ప్రాణ మిచ్చెగా నైనను
    చెరుకొంజనిడని వివేక ముతుండు
స్వార్థపరతతయన్న సహించుపనోల్లని
    పరిమమైనట్టి స్వాభావికుండు
తనకష్టముల నైన దలంక రెయుమలను
    సుపకారముననే యు నుత్తముండు
బలవంతుడె వబంయు భావంబునంచున
    గర్వమింతయులేక వరలుఘనుడు

క్షమకమాధిక్య సద్గుణస్తోముడనఘు
దయలగుణపాంగ్ను పవిరళ ప్రేమయుతుడు
భూమయాఖ్యుండు గుణముల ప్రోవు దివికి
బంధుమి తులవందతే బాసిపోయె

అక్కట! భూమయాఖ్య మము వందలవిడిగ వాసనంబువం దిక్కరణేకవిరక్తి వహించుపగ కారణమేమి? యిప్పుడే యొక్కసమయ్యోనిదినువు యింతటి చిన్నతనంబునందు నెక్కడికిట్టిబుద్ధి తగదిప్పటికైనను రమ్ము మిత్రమా!!

పరిగ బ్యాయ మొనరించజాలరంమ
మనమునందున కోపించి మమ్మువిడచి
స్వర్గమందున వాయామశాలనివు
జేరియుండంగ తలచితో చెప్పుమిత్ర!

అకట! దైవంబ మా భూమయాఖ్యనపుడె
వృద్ధుడని దల్చితనో యు ఈశ పాప మేల?
వలవిగొనిపోతివిదని న్యాయమగునె
చావుగోరెడి మపలుల జాల యుండ

వయసువారిని జంపంగ వయమెంచు
పరగ వాళ్ళుల జంపంగ వాంఛలేక
దుష్టులనువీడి శిష్టుల నష్టపఱు
నసెడి పలుకులు నీయెడ నయ్యె నిజము

దేవకమ భూమయాఖ్యుక దివ్యరూప
సకలజనవంద్య మామిత్రుడకునువు
అత్మశాంతి నొసంగగ నమితభక్తి
వేరి నినువేడుచుంటిమి చే యుమంటి.

జాబులు

తృతీయాంధ్ర మహాసభ తిమ్మంపేట్టు

ఆంధ్ర సోదరమహాశయులారా:

మనరాష్ట్రపరిస్థితులారని ప్రభుత్వము వారు నైతికము ఆంధ్రుల యెడ సత్యంతిదయాముమలై మనసభలకు అనుజ్ఞయొసంగియుండరి తమయనుకూలముగా కేంద్రసంఘము వారుకూడా సంభాషించువారా స్తృత్యుల అహ్వానమును సగౌరవముగా అంగీకరించియుండరి ఇట్టి అవకాశము లభించినందుకు మనప్రాంతపు ఆంధ్రసోదరులు ఎంతయు హర్షించవలసి యున్నది.

ఇప్పుడు మహాసభయొక్క సన్నిహితముకు తేనేకూడా సమీపించి యున్నది ఇంతలోకొందరు సోదరులు యీజరుగబోవు మహాసభయందు తమకుసంపూర్ణామోదము లైక ప్రస్తుత సమయమునందున్న ఆచారవ్యవహారములను భంగము కలిగించునట్టి విరుద్ధతీర్మానములు జరుగునుతిలంపుతో తమకుగల విద్యాసైన్యము ప్రకటించుటకై పైయుద్యోగులకు యీసభను అపు చేయుగలందులకు మహాజర్లు పంపుచున్నారని వినుచున్నాను. ఇట్టి మహాసభా సమావేశములు అవసరమునకు రంధి జాతిమతధర్మములను గాపాడుటకును, దురాచార దుష్కర్మల ఖండించుటకును యేర్పడినవేగాని కలహోత్పత్తి యీసభ నేడు యితర రాష్ట్రములకన్న మనరాష్ట్రము విద్యావిషయములో వెనుకబడి యుండుటచే యిల్లెడల గ్రంథాలయములు పత్రికాపఠనమందిరములు నెలకొల్పి భాషాభివృద్ధి చేయుటకును మాత్రమే యేర్పడినదని తెలియు ... యీసభనుండి పాతిక సంవత్సరములలో జరిగినమహాసభలో నిర్మించిన మహా ... పద్ధతుల సంఘమును ప్రశ్నించుటకు ... మల మహాసభలో వాల్గొని, జరుగబోవుతీర్మానములను విమర్శించి ... ప్రశంసార్హము! ... చేయక ... యింతయు ... ఆంధ్రదేశ ... బోవు ... ప్రాయిగ ... భావించియెటమిననుయును వృథాప్రచారం ... మహాసభ ... విద్యావిజ్ఞానముల సభల కాశ్వతకీర్తి నిగడించుటకై ... మహాసభయందు ... సహాయముతో వర్తించుచున్నాడను.

ఇట్లు
పలివెల వెంకటత్రపాపారావు
నేలకొండపల్లి

రాష్ట్రీయ కళాపరిశ్రమల ప్రదర్శనము

ఆంధ్రమహాసభకు ఒక అంగముగానుండుట లాభము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభతోబాటు స్వదేశవస్తుప్రదర్శన మొకటి జరుపబడుచుండెను. ఆహ్వానసంఘము వారు దీని, కొరకు ప్రాముఖ్యహెంతు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసుయొక్క నూతననిబంధనలచే యీ ప్రదర్శనము అఖిలభారత గ్రామోద్యోగ సంఘమునకు అప్పగింపబడినది. ఎట్లైనను, యిప్పటికూడ యెల్లప్పుడు కాంగ్రెసుమహాసభతో పాటు స్వదేశవస్తుప్రదర్శనముకూడ జరుగుచుండెను.

ఇదేవిధముగ మనరాష్ట్రమునకూడ ఆంధ్ర మహాసభతోకూడ మనరాష్ట్రమునందలి వివిధకళా నైపుణ్యము ఎలనిరతుల యొక్కయు పరిశ్రమలవలన తయారైన వస్తువుల యొక్కయు ప్రదర్శనమొకటి జరుపబడుటవలన ... లాభముగలదు. దీనివలన ఆంధ్రమహాసభా సమావేశమునకు ... కును కొంతశ్రమయుండినప్పటికిని ... దలి వివిధకళలను పరిశ్రమలను ... మనవారో యీశ్రమపడుట ... సంతోషముతో ఒప్పుకొనగలరు.

నేడు మనదేశమందలి ప్రజాహితోద్యమము లన్నిటిలోను ఆర్థికాంశములను ఎక్కువ ప్రాముఖ్య మేర్పడినది. కారణమేమన మనదేశము తక్కిన అన్నిదేశములకంటె దరిద్రదేశమైయున్నది. ఆదేశము కళానైపుణ్యముగలవారును ప్రజల ... యోగకలుగుటకు వారి యిప్పుడు ఇతరదేశముల పోటీలో ... ప్రకాశములేక మలమలమాడుచున్నా

రు. ఇప్పుడు దేశీయులు స్వపరిపాలనమును కోరుచున్నను,— అతిశుద్ధముగా యిట్లు పగమంతిడితో కాలము సాగదీయువారి ఆర్థకపితిని వృద్ధిచేయుటకొఱకే రాజకీయాందోళన చిరకాలము సాగుచుండె యీలోపల దేశీయులకరికసిక నుపేక్షించుట కలుగు నట్టి బాధను చూచి సహింపజాలకయే గాంధిమహాత్ముడిప్పుడు గ్రామపరిశ్రమల ఉద్ధరణకార్యక్రమమును లేవదీసినాడు. దీనివలన ఆర్థికాంశప్రాముఖ్యము తేటపడును

ప్రదర్శనము యీ ఆర్థికాంశములో ఒక భాగమే గాక ముఖ్యమైన భాగము మనదేశములో ఎవ్వరికి యీ దేశమందే యేవస్తువులు తయారగునో తెలియనే తెలియదు అంతేకాక కొన్ని మంచిమంచి వస్తువులు దేశీయములుండగ ను దేశీయ ప్రజలు వాటిని ఉపయోగింపజాలకున్నారు. ప్రదర్శనములు వస్తువులు తయారుచేయువారిని కొనువారిని ముఖాముఖిగ తెచ్చి పరిచయమును తీర్చుచున్నవి ఇందువలన మంచి కౌశలము గల పరిశ్రమాభివృద్ధికిని ప్రోత్సాహ మొసగబడుచున్నది.

మనరాష్ట్రమందును ప్రోత్సాహ మొసగినచో మంచి అభివృద్ధికిరాగల పరిశ్రమలు అనేకముల్లుగలవు. ఉదాహరణార్థము వరంగల్లులో ఆనావిలను చూడ్కొనవచ్చును. అఖిల భారత చరఖాసంఘముయొక్క స్థానిక శాఖవారిచ్చు ప్రోత్సాహముచే కరీంనగరము మొదలగు ప్రాంతములలో చేతితోనూలువడకు పరిశ్రమయు వస్త్రములను చేనేతమగ్గములపై నేయు పరిశ్రమయు యెట్లు అభివృద్ధికి తేబడినదో గమనింపుడు

మనరాష్ట్రమందు ప్రదర్శనములు విశేషముగ అయ్యెను అనేకులుజనులు చేరు ఉత్సవాదిసమయములలో అధికము గా జరిగినచో రాష్ట్రీయకళలకును పరిశ్రమలకును యంతో ప్రోత్సాహముండును. ఆంధ్రమహాసభ జరుగుసమయము అట్టివాటిలో నొకటి. ఆంధ్రమహాసభవారు అట్టి ప్రదర్శనము జరిపినచో ఆంధ్రప్రాంతపరిశ్రమల పునరుజ్జీవనమునకెంతో తోడ్పడిన వారగుదురు.

ఈపరిశ్రమలయందు రాష్ట్రీయుల మూలధనముతో రాష్ట్రీయులకర్మతో తయారుచేయబడిన సాధ్యమైనంతవరకు రాష్ట్రీయములైన ఉపకరణములతో తయారుచేయబడిన వస్తువులకు పెందప్రాముఖ్యము నియమింపవలెను, అందులోను చేతపనిబట్టలకు అదరము పొందదగినవి. మనరాష్ట్రమందు యిప్పటికిని మూలమూలలందాగియున్న చేతపరిశ్రమలు, వాటిలోని వివరములు తెలియవచ్చును— అనేకములు ప్రోత్సాహమాత్రమున మరువుగా వృద్ధికిరాదగినవికలవు గొప్ప ప్రదర్శనములు జరుగుచు అసంగతి ఈచేతిపనులెరిగినవారి కందరికిని తెలిసినచో వారు క్రమముగా ప్రకాశమునకు రాగలుగుదురు.

ఒక్కవస్తువులే గాక, చిత్రరచనము, కవిత మొదలగునటువంటికళలకుకూడ ప్రదర్శనములో చేరవలెను వాటిలో వృత్తి మతరగతివాటికి బహుమానములనిచ్చు యేర్పాటు న్నచో ఇంకనుమంచిది

ఆంధ్రుల సర్వతోముఖాభివృద్ధి ప్రయోజనముగా గల ఆంధ్రమహాసభవారు యీసారి యీవిషయమునుగూర్చి ఆలోచింతురుగాక. వారినిబంధనలలో ప్రదర్శనమొక భాగముగా చేర్చబడవచ్చును

— జనార్దనుడు.

విశ్వబ్రాహ్మణులకువిజ్ఞప్తి

అయ్యా! నిజాంరాష్ట్రీయాంధ్రవిశ్వబ్రాహ్మణ మహాశయులారా! మనరాష్ట్రమునగల అన్ని సంఘములవారును తమతమ సంఘాభివృద్ధికై పాటుబడుటజూచుచు మనమింతటి యుదాసీనముగ నుండుట న్యాయము గా నెమ్మనసంఘము బాగుపడుటకుమనమే పాటుబడవలయునుగాన సమార్గశిరశు ౭-౮-౯ తేదీలలో భువనగిరిలో జరుగు ఆంధ్రమహాసభకు మనరాష్ట్రమునగల విశ్వబ్రాహ్మణ ప్రముఖులెల్లరువిచ్చేసి ప్రత్యేకముగా మనవిశ్వబ్రాహ్మణ సంఘాభివృద్ధికై కేంద్రసంఘ గామసంఘములస్థాపనము మహాజనసభ జరుపుట మొదలగుఅవసరవిషయముల నాలోచించవలసినదిగా మిగుల ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఇట్లు
విశ్వబ్రాహ్మణ సేవాసంఘసభ్యుడు
శివవరపు వరహాచారి.

వరదన్నపేట

వరంగల్ జిల్లా వరదన్నపేటయందలి మాలమాదిగల పిల్లలకు పాఠశాల పెట్టుట చాలఅవసరమైన విషయము యిక్కడ ౩౦మంది మాలపిల్లలు ౩౦మంది మాదిగపిల్లలు ఉన్నారు వీరికివిద్యగఱపుటకు దుబాసి రామస్వామియను మాలఉపాధ్యాయుడు సిద్ధముగాయున్నాడు. మాలవారియిండ్లలోనే వసతియున్నది పాఠశాలవిషయము సిద్ధము చేయబడుచున్నది. యిప్పటి పాదరిగారగు దుబాసిలక్ష్మయ్యగారున్ను తదితరులు చాల శ్రద్ధగైకొనుచు, శ్రీమాన్ నాగూరు వీరయ్యగారు తోడ్పాటు సహాయకులుగా హితులు పెండ్లిపేరంటములుచేయుచున్నారు. కాని పెండ్లిపేరంటములలో మాలవారి విషయములను గుర్తుపెట్టుచుండవలెను బరాతుకుపెట్టుటకునుకా నిమాదిగవారివిధూళచేయుచు స్వగ్రామమువారు కూర్చుండబెట్టి బరాతుకుమాలు చేరదగు

చినచో కొంతమందియూరులు స్వగ్రామముయందుండి శిగువరకు కొట్టుచురనువారుకను మన్నించగలరు మరియుయీవిషయము అరుంధతీయసంఘము హైదరాబాదునుండి కొన్నిపత్రికలు ఆచ్ఛాదించి హానుమకొండ అరుంధతీయసంఘమునకుపంపించుటకు ప్రతికూలముగను తెల్లడించగలరు

పి. వీరన్న పంతులు

గ్రామపాలనము—పట్వారీల కర్తవ్యము

[యాదగిరిరావు]

మనమందురాష్ట్రమునందలి ప్రతిగ్రామములో ప్రజలక్షేమముకొరకై పోలీసుపటేలను యధికారియు, రైతులసహాయార్థమై పట్వారి, మాలీపటేలను యిద్దరధికారులు ఏర్పాటుచేయబడియున్నారు. ముగ్గురిలో ప్రతియధికారికియుకట్టి పనులనుసరించిజూచిన పట్వారి చేయునట్టిపనులు ముఖ్యమైనవిగాచెలియును. పట్వారియొక్క ప్రతినిధిగా రాజమునందలిచట్టములను, అందులోనేయబడుమార్పులను, పైయధికార్లయాజ్ఞలను రైతులకుసమ్మతములగునటుల బోధించి, వానికివ్యతిరేకముగ నడవకుండునటుల గమనించుచుండును. అతనికితోడుగా మాలిపటేలు మాల్ మొదలగుపనులు జేయుచుండును. కాని యేపని దైవముస్వతహా, పట్వారిపలహాసంధితేనిదిచేయజాలడు. ఈవిధముగా రాజ్యపాలనము నొక గొప్పసాధనముగా భావించిన దానియధోభాగము గ్రామపాలనమువంటులో ముఖ్యము. పట్వారికర్తవ్యము యనుటలో సందేహముండదు. విస్పంగయము గా నిధియము పైయంత్రములకట్టి యపాయము రాకుండనిగోరిన మొదలు వానికాధారమగు క్రిందిభాగమునకు దయకుండునట్లుచేయుట అవశ్యకమైయుండును.

పట్వారీలుచేయునట్టి ఆముఖ్యపనులకుమారుగా వారికిచ్చబడు వేతనము బహుస్వల్పము గానుండును, తమాలుచేయబడినరకమునను సరించి వారిచ్చుటయ్యబడును. కానికీదివిమాసవరుమంతున భావించిన చపరాసి జీతము న్న తక్కువయుండును

ప్రస్తుతము రాజ్యమునందలి ప్రతిదికయందు జరిగే పట్వారీ కౌశల్యము, వారిదౌర్జన్యము మొదలగునుష్ట్రవర్తనములచర్య వ్యాపించియుండునది అందరికిదెలిసినవిషయమే పట్వారీలనయీకాలములో రైతులపాలిటి పెనుభూతములనియు, అసత్యమాడిపన్నులు దొంగిలించుచోరులని తాత్పర్యముఇట్టినిందారోపణ జేయువారందరు విషయము శాస్త్రీయవిజ్ఞానమువారే కాని దానియంతులోనికిబోయిఅందులముఖ్యకారణముల పరిశీలించువారుకారు, ఇట్లుజేసినవారిని దెన్నిటికి కారణమైనది మామూళ్లదేవతయని స్పష్టముగ దెలియును, క్రూరభూతము నిదసోకినంత నెజమువితమకర్తవ్యముల యూడ అత్మ్యపెట్టక సత్యము విశ్వాసమునే యుతమగుణముల త్యజించెదరు. ప్రస్తుతమీభూతమన్నిస్థలములలో గనపడును; పూర్వము దానికివ్వబడురహస్యపుకానుకలు జనులదయాదాక్షిణ్యముపైనిఆధారియుండెను. కాని యిప్పుడవిపన్నులవలెంబడి వసూల్ చేయబడుచుండును యీయన్యాయమైనరకము వసూల్ జేయునప్పుడే పట్వారీలకుబహుబాధగానుండును. ఒకవైపున ఏర్పాటున్న మామూలుచెల్లించనియెడల మానముపోవుటయేగాక రైతులకునష్టముకల్గింపబడి వారిద్వేషమునకు గారణమగునుభయమొకటి రెండవవైపున రైతులు యీసంగతి దెలిసికొనికూడ సామాన్యముగ చెల్లించరు. నెత్తురు నీరుగాజేసికొని సంపాదించినధనము నిట్లున్యాయముగా నెలవుపెట్టవలెనన్న వారికిబహుకష్టము గానుండును. అందువలన నేపట్వారీలు యేటేట క్రొత్తక్రొత్త యుద్యమము లుబన్నుచుందురు. దీనినుండి వృథాకాలముగడచి వేళమైనపన్ను బుబంపలేదని వానికి జామ్నా, సిలాకవనుజేయుబడును

ఒకవేళయేపట్వారియైన యీయన్యాయము నిర్మూలనజేయవలెనన్న అతడుమొదలుతనపదవికే స్వస్తిచెప్పవలెను. లేనియెడలబలవంతము గా దానినుండి తొలగింపబడును. వాడప్పటికిఅధికార్లవిరోధిగా భావించబడును.

యిట్టియుదాహరణములు యితరుల ధైర్యసాహసముల వణగద్రొక్కి వారినెల్లప్పుడు తమపైవారలయెడ బద్ధాంజలిరైయుండునటులజేయును.

ఆక్లాటుయీబాధలన్నిటినుండి విముక్తి దొరకగలదనియభిలాషచే నుమాస్తాలను పెట్టవారంభించిరి వీరొక రొక రైతులకేకాకపట్వారులకుగూడ నష్టమునకుపాల్పడువారైరి అసలాయసతందారుల యునంమవ దివ్య గ్రామములలో మన గనున్నను కార్యార్థమైనంగలవిమొలవి యుండుట సహజముండెను కానిగుమాస్తాలు గ్రామవాసులుకానందున, ములాజింపక యుండినందున వారికెల్లప్పటికి ద్రవ్యము సంపాదించుయాపేక్షయొక చేపుండును ఈకారణమువలనఖర్చులవసూలన వరికిమిక్కిలిఅనందము గానుండును దీనివలనవారియభీష్టము సులభముగా నెరవేరుచుండును దీనినుండిత్రప్తి కొఱకు పన్నులనుండి వాడుకవంచును. విశేషము ములోనాయిచేయు నేరములన్నిటికి అపట్వారికిత్రింపబడునవసంగతి వారివిరుయుత్సాహపరచుచుండును. ప్రస్తుతమన్నిస్థలములలో యీ గుమాస్తాలే ప్రబలించియు

న్నారు రయితులకునష్టపెట్టి వారిద్వేషముకలిగించుచుండియీగుమాస్తాలక్రూరచర్యలే.

యిట్లు గ్రామములలోరయితులకడోదుబడి, వారికష్టసుఖములలో పాల్గొనుఅవల్లానులుకేక ఒకవేళవున్నా గాని తెలివిమాలినవారయి వయుండినందున కరకజాతియున్నతప్తిగొప్పుటలేదు వారువిద్యాహీనులై. కేవలముమూఢులైనందునసరక్కరువారువారికిదైన లాభదాయకమగు సాయింటిఫిక్ పద్ధతులనాచరించినవారుదానివప్టుష్టము గానికొంకరించెదరు.—పెద్దటివానికెంఘాదిచెప్పినసేమిలాభమన్నటుల వారికెంత బోధించినగాని వ్యర్థముగ నేయుండును. దీనికివుదాహరణమీమనసర్కారువారుగౌరాకై డాక్టరులనంపించిన, గ్రామస్థులతమపిల్లలను యింటిలోదాచి, డాక్టరుకేదోకానుకగానర్పించి సాగనంపుదురు. ఏటేటక్రిమియుక్తవృన్నమైయ వేలకొలది చేనులు మాడిపోవుచున్నాని ఒకరయినయును యీవిషయములో సాక్ష్యమెల్లయధనములుగలిగియు నివారు ఏవిధప్రయత్నముదు సాధించువారుకారు. రయితులందిటిమనస్థితియుండ రాజ్యమున్నతస్థితినమ్ముటచుంసంగతము దీనికొకొయేయుపాయముకలదు ఆయుపాయమువారు గ్రామనివాసులకు తమకతమమాతృభాషతోసహా, వ్రద్ధ ఆంగ్రేజి, వ్యవసాయశాస్త్రపధమపద్ధతులుగల యొకపరీక్షయిచ్చినవారినేమానివారిగానియమించనిబంధనజేసి, వారికేతనయధికారములో వృద్ధిపరుపవలసినటుల ముఖ్యవిషయము

జిల్లాలవార్తలు

కేంద్రసంఘ ప్రచారము

మెదకు

౧౦-౨-౮౪వ ౨ గంటలకాలములో కోకిలటక ప్రయాణముచే ౫ గంటలకు మెదకుచేరి, శ్రీకృష్ణగ్రంథాలయకార్యదర్శిగారిని కలిసితిని

ఈగ్రామజనసంఖ్య ౧౦౦౦౦. గృహసంఖ్య గలదు.

స్త్రీపాఠశాల: —

మహమ్మదీయబాలికలకు మహిళపాఠశాలగలదు.

బాలికలపాఠశాల: —

ఉస్మానియా, బోధానియా పాఠశాలగలదు.

దేవాలయములు: —

౪ దేవాలయములయందు పూజలు జరుగుచున్నవిగాని మస్జిద్ దేవళములయందు పూజాదులు జరుగుచున్నవి లేదు.

పరపతిసంఘములు: —

రెండు పరపతిసంఘములుగలవు మందికి స్థితిలో కలవు.

గ్రంథాలయము: —

౧౩౩౫ ఫసలీలో శ్రీకృష్ణగ్రంథాలయమును స్థాపించిరి నాటినుండి నేటివరకు శ్రీయుతులు యమ్ కిషన్ రావు కేశ్వరరావు కార్యదర్శులవారి, పట్టుదల, కార్యదీక్షమానమువలన యెంతో అభివృద్ధి చెందినది. కాని, యింతో అభివృద్ధి కావలసియున్నది. శ్రీయుతులు గ్రంథాలయాభివృద్ధికిచేసిన కృషిప్రశంసనీయమైయున్నది ౪౦౦ గ్రంథరాజములచేత విరాజిల్లుచున్నది ప్రముఖ కొన్నిపత్రికలు తెప్పించి యుచ్చుచున్నందులకు హిరెంజాలు. గ్రంథాలయమునకు స్వంతభవనము లేని కొరత కార్యనిర్వాహకులు ఈకొరతతీర్చిన బాగుండెడిది. త్రిక, రయ్యతు, కృష్ణా, గోలకొండ, నవాకాల్, కర్మ, వినోదిని, భారతి, గృహలక్ష్మి, హైమూయూ రవియూ మొదలగు పత్రికారాజములు వచ్చుచు ప్రతిరోజు సాయంత్రము ౪ నుండి ౮ తెరువబడును దాదాపు పదునుపాఠకులు వచ్చెదరు.

స్వాగతములు: —

„ఆంధ్రనిధి" కొంతచందాలనుకూలుచేసి శ్రీయుత యమ్ కిషన్ రావు, వి, రామేశ్వరరావు, కార్యదర్శులుగారు స్వాగతముచేసి ఆంధ్రోద్యమయోతనోసగ పూనుకొనినందులకు వీరెంతయు

ప్రబోధము: —

౧౧-౨-౮౪వ యువకసోదరులు గ్రామప్రముఖులకు సాయంత్రము ౧౫ గంటలకు రములో సమావేశపరచిరి రాజభక్తి, ఆంధ్రో, లు, మానవధర్మములు, విద్యకలని లాభములను గంటవరకు ప్రబోధము చేయనైనది.

మం. వెంకట
కేం: సం

ఆర్యవైశ్యుల అభివృద్ధి ప్రయత్నములు

(విలేఖరి)

౨౮-౧౧-౧౯౩౮ సోమవారమున వరంగల్లులో శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవాలయమందు ఆకారపు చెన్నయ్య, కాపరవెల్లి కొమరయ్య, చరంజి రామారాం, ఆయిత రామనాధం, ఆయిత వెంకటరామయ్య, సిద్దంశెట్టి వర్సింలు మొదలగు సుమారు ౫౦ మంది శ్రేష్ఠివర్యులు సభగావించి తమకు వేదోక్త విధికర్మలు యీవరకల్లు పురోహిత బ్రాహ్మణులు చేయించరానందువలనను ఈవేదోక్తకర్మలు అనగా అపరకర్మ ముఖ్యకర్మలను చెందుకర్మలు తామే ఆర్జించి అమలుచేయవలయుననియు, అంతవరకు బెజవాడనుంచి వేదోక్తకర్మలు అభ్యసించిన వైశ్యునిరప్పించుకొని తమకార్యములు నెరవేర్చుకొనవలెననియు ప్రస్తుతము యీసభలో నున్నవారంతయు చేసినంత సంధ్యావందనము నభ్యసింపవలయుననియు ఈకార్యము శనుదీయక పూర్తిచేయుగలందులకు కోశాధికారులుగా నరకులను రామనాధం శ్రేష్ఠిగారు వారిని యీవరకర్మలు తీసుకొనిరి. వుదయరాజారాం గారి ప్రార్థన (ముఖ్యవాడు)గారు, కొందరు వేదమార్గులైన బ్రాహ్మణులు సభనలంకరించిరి. రాత్రి గంటలకు సభముగిసెను.

అకాలమరణము

ఆకారపు చెన్నయ్య శ్రేష్ఠిగారివద్ద గుమాస్తాపనిచేయుచున్న దర్శయ్య అనుకోమటి శ్రేష్ఠి ౨౯-౧౧-౧౯౩౮ గురువారము సాయంత్రము ౬ గంటలపర్యంతము పనిచేసి తనయింటికి పోయి భోజనముచేసి పడుకొనెను తెల్లవారువరకు మరణము చెందెను. దేహముపై గోరుచిహ్నములు, మరణావస్థలేవియు కనిపించలేదు.

వనపర్తిజాతర

[విలేఖరి]

౨౮-౧౧-౧౯౩౮

౧౯౩౭ డిసెంబరు ఇచ్చట ఇదివరకున్న తాలూకుదారు అబ్దుల్ ఖాదర్ సాహెబుగారు తమభాయి దాదుఖబ్బనిర్గమించి క్రొత్తతాలూకు దారువచ్చియున్నారు.

జాతర

మొదలు మొదలు పశువులవిశేషము గారాకపోయినను గారీతారాజాగరము జాతరఎప్పటికన్న ఎక్కువగా నేటికి కొన్నిదుకాణాలు కూడా తరువాతవచ్చియుండెను. వ్యాపారము సాగలేదు. ఏలాటి గల్లాటాజరుగలేదు.

గద్వాల సంభావన

శ్రీ మ.రా. శ్రీ కృష్ణారెడ్డిగారు, మ.రా.శ్రీ గుండేరావు పిరియప్రతియా సమాన్యము జరుపబడినది. ఖాలి ఖారీకి పునఃపరీక్షయనుటతో పాపభాగము జరిగినది కలిగినట్లు తెలియుచున్నది.

దున్నటలోపరీక్ష

మెదకు తహసీలు పాఠశాల

(మా విలేఖరి)

మెదకు-౨౯-౧౧

౨౮-౧౧-౩౮ పాఠశాల బాలుర పరీక్ష జరిగి పరీక్షతీసుకపోయినది చాలావినోదము గామరడెను ఇక్కడ పిల్లలను పంతులుగారు నవచియుండిరి పెద్దవర్గము చిన్నవర్గము అని రెండువర్గములువుండెను. ఆవర్గ మొదటి రెండవ తరగతివచ్చినవారికి యీరాంయు

పెద్దవర్గము		చిన్నవర్గము
కతి		
౧ తి వెంకటపిరారెడ్డి	}	నారాయణ
ఒకటవతరగతి		మా ఒకటవతరగతి
౨ వ ముత్యాలు	}	మల్లారెడ్డి
రెండవతరగతి		రెండవతరగతి

స్థానిక వార్తలు

మరియొక దావా

పురపాలకసంఘముపయిన ఇదివరకు ౫ దావాలుజరిగి నవిగదా అనికొక మరియొక దావా నవాబు మొలాల్ ఖాన్ సాహెబ్ గారు, పీరు శ్రీయుత కృష్ణస్వామి ముదిరాజుగారితో పోటీచేసి ఓడిపోయివారు ఈయెన్నికలను రద్దుపరచవలయునని వారి వాదము.

టాన్కాడుగారు

మాలుజారికాఖ కార్యదర్శులగు పీరు ౨౮ రైనాడు సెలవుపయిన సీమకువెళ్లినారు.

వాడుకొనబడిన బైసికళ్లు

ఇటీవల గుపమతియయిన రోడ్ల మీదికి కరోడ్గిరిపన్ను తీసుకొనవలదని కరోడ్గిరి నాజము గారు అజ్ఞాపించినారు

మెదకుజిల్లా అదాలతునాజము

సంగారెడ్డిలో అదాలతునందు పనిచేయుచున్న నాజముగారినుండి మౌ. హుసేనుఅహమదుఖేను అను వారు చార్జి పుచ్చుకొనిరి.

క్రొత్తపత్రిక

„ముల్కీపత్రికలు” అనుపేర ఇంగ్లీషుభాషలో నొక క్రొత్తపత్రికను శ్రీనివాసముగారు పూర్వము ఆపారెఖదీమా శాఖ నాజమునకు మదద్గారుగా నున్నవారు జారీచేసెదరు.

అకస్మికము

పాలిబండసైన నొక బాలుగొండ్లకుమ్మ కూటాయుక్తంద గతమ్రుక వారము నాడు పడి చనిపోయెను

సికింద్రాబాదులో ప్లేగు

ఇచ్చట ఈసంవత్సరము ప్లేగుఅరంభమునుండి ౩౯ రావ్యాధిగ్రస్తులైరి. అందులో ౩౧ మంది మరణించిరి.

సంవత్సరాది సంచికలు

ఒక్కొక దానికి రెండురూపాయలకంటె యెక్కువ యివ్వకొనగూడదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

పశువుల ప్రదర్శనము

బీదరు జిల్లాలోని ఉద్గిరిలో ఇస్పందారు మేళలో ఈప్రదర్శనము జరుగును

దీనిలో నిజాము రాష్ట్రమునందు పుట్టినవియును ఇచ్చటనే పెంచబడినవియునగు పశువులు ప్రదర్శింపబడును. వీనియజమానులకు బహుమానమ్ములు నగదురూపమునను, బంగారు వెండిపతకముల రూపమునను ఇవ్వబడును

వినరములతోగూడిన కార్యక్రమము ప్రదర్శనశాలయందు లభించగలదు. ఇట్లని ప్రభుత్వము నా ప్రచురణ శాఖాధ్యక్షులు ప్రకటించినారు.

ద్రవ్యాపహరణము

కోర్టాఫ్ వార్డ్సు నాజము కార్యాలయములోని ఉద్యోగి శంకరరావు అనునతడు మేఘశ్యామరావుగారి ఎస్టేటుసంబంధమగు పయికము వసూలుచేయుపనియందుండి పదివేలకంటె యెక్కువమొత్తమును అపహరించెను పరారియైపోయినవాడట ఇతడు అక్కలకోట (బొంబాయి ప్రాంతము)లో పట్టుపడినాడు. ఫౌజ్దారిచర్య జరుగుచున్నది. విచారణ సబ్‌జెడ్జిగారు జరుపును.

బాలికాపాఠశాలకు సహాయము

చౌమహల్లాఖడ్కి గడ్డి అంబరు బాలికాపాఠశాలను సర్వేపల్లి అప్పయ్యగారి కుమారులు వెంకటేశంగారు దర్శించుచూచి సంతోషము చెల్లి నెలకు ౫ రూపాయలు సహాయముగా చందా వాగ్దానము చేసిరి.

పురపాలకసంఘము

ఈసంఘమునకు ప్రస్తుతము ఒక సంవత్సరముకొరకు నవాబు మెహదియార్ జంగ్ బహదరు (పొలిటికలు శాఖామంత్రి) గారు అధ్యక్షులుగా నియమింపబడినారు

ప్రధానమంత్రిగారి విందు

ద్యూకాఫ్ సాక్సనీలోబర్గులకు మహోత్సవము జరిగిన సందర్భమున, రడిసంబరునాడు మన ప్రధానమంత్రిగారు „షాదుమాను” భవనమున విందొసగెదరు గొప్పవారందరుపాల్గొనెదరు.

సహకార సంఘముల నివేదిక

వ్యవసాయేతర సంఘములు

౧౯ సంఘములు మాత్రమే రిజష్టరు చేయబడెను. ౬ ప్రాతవిరద్దుచేయబడెను వున్న సంఘముల సొంతమూలధనము రూ౧౯౭౦౯౩౨ లయ్యెను; గతవత్సరమిది రూ౧౬౦౪౩౩ అయ్యెను. వాటాలలోను రిజర్వుఫండులోను హెచ్చుదలకనబడెను ఇదిగతసంవత్సరమీద అభివృద్ధిని సూచించుచున్నది సభ్యులకీయబడిన అప్పులు బ్యాంకులనుండి తేబడిన అప్పుమొత్తములకంటె యెక్కువ ఇదిగతసంవత్సరములోవలెనే యున్నది పీటిమొత్తము రూ౧౮౯౦౬౯౭ వుండెను. సభ్యులనుండిరావలసిన మొత్తము రూ౨౧౮౨౦౯౪లు; ఇందులో అసలు రూ౧౭౬౪౩౨౭లు, వడ్డీ రూ౪౨౬౭౦లు వాటాలు రూ౪౩౨౩లు, గతసంవత్సరపువసూలు రూ౧౯౮౫౫లు, సభ్యులవద్ద బకాయిగా నిలిచిపోయిన అప్పుమొత్తము హెచ్చెను. ఇదిగతవత్సరములో రూ౫౫౪౯౩౬౮౩౦లుకంటెగా నివేదికవత్సరములో రూ౫౩౪౯౧౪లు అయ్యెను లాభములు సంపాదించువారిసంఘములు ఆర్థికమాంద్యమువలన బాధపడెనుగాని తృప్తికరమగు వృద్ధిచెందెను, నేలసపదార్థ సంఘములు యిప్పటికంటె లాభములు పొందలేకపోయెను, గతవత్సరము యీసంఘములకున్న అప్పులపై వడ్డీ చెల్లించియుండెగాని నివేదనవత్సరము లో రూ౧౯౭౫౪ లను మాత్రమే చెల్లించగలిగెను గ్రామములందలి కరువుల యొక్కయితరసంఘములు యిప్పటివలెనే తృప్తికరమగు వృద్ధిచెందినవి. ముఖ్యముగా కోపరేటివ్ ప్రత్తి అమ్మకపు సంఘము స్థిరపడినది

మధ్యస్థ పరిష్కారము, సంఘముల నిర్ణయము

నివేదనవత్సరాంతమున పరిష్కారము చేయబడిన కేసులు రూ౧౯౬౪౯లు; వసూలైన మొత్తము పూర్వవత్సరములో రూ౫౧౯౮౩౪లు ఉండె నివేదన వత్సరములో రూ౩౯౧౫౬లు మాత్రమే భూమ్యాదాయశాఖవారితోడ్పాటుచే దాదాపు రెండింతలవసూలు కాబడెను, ఇట్టి సహాయము చేకూరిన రూ౧౯౪౩౯ వసూలైయుండెను, యీదేయం రూ౧౯౭౭౬ వసూలయ్యెను. ఈసంవత్సరముకూడ అనుభవము గుల్బర్గాలో కనబడినది. అక్కడ అసిస్టెంటు తాలూకుదారుగారు చురుకుగా తోడ్పడుటచే రూ౫౭౯౭లు వసూలయ్యెను, నిజామాబాదు నల్గొండ రాయిచూరు, వరంగల్లులో క్రమముగా రూ౨౭౪౨౩ రూ౧౯౭౨ల వసూలయ్యెను, తమజిల్లాలలో పరిష్కారములు అమల్పరచుటలో యితర తాలూకుదారులు నిర్లక్ష్యము చేసిరని తెలుపబడుచున్నది. పరిష్కారములు అమలుపరచుటకు తమతోడ్పాటు అవసరమని కొందరు తాలూకుదార్లు గ్రహించుటకు ప్రారంభించినారు విషయము సంతృప్తికరమై యున్నది. వారి సహాయముచే లభించినందుచే బకాయిలను రాబట్టుకొనుటయందు నిరాశ చెందనక్కరలేదు. గతసంవత్సరమువలెనే యేర్పాటుచేయబడిన సంఘములసంఖ్య తక్కువ. ఏలయన గాయీశాఖవారు సంఘములను యేర్పాటుచేయుటకుముందు గతబాకీలను మధ్యస్థుల ద్వారా పరిష్కారము చేయించు పద్ధతినవలంబించినారు, బ్యాంకులకు తిరిగిచెల్లించుటవిషయములో యీసంవత్సరము ఎక్కువ రూ౩౯౬౩ లు అసలున్ను, రూ౫౦౦లు వడ్డీయు చెల్లించబడెను. నిరుడు రూ౨౯౩లు అసలున్ను రూ౯౨౧లువడ్డీయు చెల్లించబడెను ఇంకను రావలసిన బాకీ రూ౯౧౦౩౪లు అసలున్ను రూ౧౯౭౦౩లు వడ్డీయు.

లెక్కల పరిశీలన

నిరుటి లెక్కలపై లెక్కలు పరిశీలింపబడిన సంఘముల సంఖ్యనూటికి ౭౦ నుండి ౧౩౫ సంఘముల లెక్కలు పరిశీలింపబడలేదు, ఏసంఘము గాని లెక్కలు పరిశీలింపబడకుండ యుండినట్లుగ మనించవలెను. ఈమాటనే యిరువురు చెప్పియున్నారు సహాయరిజిస్ట్రారులను, నాయబ్ సహాయరిజిస్ట్రారులను యెప్పటివలెనే పరీక్షార్థులచేతులను నిర్వహింపజేసిరి

ఉదకసుమారుకార్యము వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడిన అధికార ప్రముఖులకును అధికారులకును కృతజ్ఞత తెలుపబడినది యీసంవత్సరమున ఉద్యోగమునుండి విరమించుకొన్న కొలిమ్సుగారికి కృతజ్ఞత ప్రకటించబడినది.

కృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయము

ముప్పదిమూడవ వార్షికనివేదిక

1-9-1933 — 31-8-34

నివేదిక సంవత్సరమున నీక్రింది కార్యనిర్వాహకవర్గము వ్యవహరించెను.

అధ్యక్షులు: రాజా నాయని వేంకటరంగారావు బహదురుగారు, జమీందారు మునగాల. ఉపాధ్యక్షులు: శ్రీయుత పింగిళి కోదండరామరెడ్డిగారు దేశముఖు కంఠాత్మకూరు, మరియు శ్రీయుత వేలూరు రంగధామనాయుడుగారు గైర్ముల్కీ ఇంజనీరు. కార్యదర్శి: శ్రీఇల్లిందుల సీతారామరావుగారు సహాయకార్యదర్శి: శ్రీబాపట్లకృష్ణమూర్తిగారు బి. ఏ. గౌరవపాలకుడు: శ్రీతిరుమలశర్మగారు. శ్రీమతి పండిత వీరరాఘవమ్మగారు తోటలిపిగా నుండి.

సభ్యులు

1	నివేదిక సంవత్సరప్రారంభమున	241
2	,, సంవత్సరమున చేరినవారు	27
3	,, ,, చాలించుకొనినవారు	19

4 . సంవత్సరాంతమున మొత్తముసభ్యులసంఖ్య 249. వీరిలో 37 గురు స్త్రీసభ్యురాండ్రు గలరు.

పత్రికలు, గ్రంథములు:—నిలయపుసొమ్మునుండి యీ క్రిందిపత్రికలు తెప్పింపబడుచున్నవి.

ఆంధ్రపత్రిక, గోలకొండ, సుజాత ద్వైవారపత్రికలు, ప్రజామిత్ర కృష్ణాపత్రిక, త్రిలింగ త్రైవారపత్రికలు, భారతి, గృహలక్ష్మి ఆరోగ్యప్రకాశిక, రెడ్డిరాణి, శ్రమధ్యాంధ్ర ఆంధ్రభూమి, జ్యోతి, వినోదిని, దక్కనుకేసరి అను మాసపత్రికలు.

దేశసేవ, ఆంధ్రవార్త హిందూ (ఆంగ్లదిన) హిందూ (ఆంగ్ల సచిత్రవార) హంస్ నేకోర్ (ఉర్దూపత్రిక) అను పత్రికలు దానముగా చేయబడుచున్నవి. నివేదిక సంవత్సరమున 50 పుస్తకములు కొనబడినవి; 31 గ్రంథములు దానము వేయబడినవి; చేర్చినగ్రంథముల మొత్తముసంఖ్య 81.

నివేదిక సంవత్సరాంతమున నిలయమునందున్న ఆంధ్రగ్రంథములలో ఆంధ్రగ్రంథములు 3237; సంస్కృతగ్రంథములు 402; ఇంగ్లీషువి 232; ఉర్దూవి 14; అరవ 13 హిందీ 2; కన్నడము 3. నివేదిక సంవత్సరమున గ్రంథములు ఇంటికి తీసికొనిపోయిన సభ్యులసంఖ్య 199, చదువబడినగ్రంథములసంఖ్య 4199 సంవత్సరాంతమున నిలయపు సభ్యులవద్దనున్న గ్రంథముల సంఖ్య 98.

ఆర్థిక విషయములు

1	సంవత్సరారంభమున నిలువ రు	631—10—1
2	ఆదాయదిక్కు	636—13—5
3	వ్యయము	620—3—0
4	సంవత్సరాంతమున నిలువ	647—4—6
5	రావలసిన చందాధనము	1352—2—0

నిలువధనములో సంవత్సరాంతమున ఆంధ్రబ్యాంకులో రు. 507—2—7 సెంట్రలుబ్యాంకులో రు 112-2-11, కార్యదర్శివద్ద రు. 27-15-0 నిలువ మొత్తమునందు సభ్యుల డిపాజిటు బాపతుదీ వాయిదా [illegible]యున్నవి.

,,యీ నిలయమునందు పత్రికలను గ్రంథములను చదువుకొనుటకై వచ్చువారిసంఖ్య: సభ్యులు. సభ్యేతరులును కలిసి దినమునకు యేబదిమందికి తక్కువయుండదు ధనము సానుకూలమగునో సెన్నియో యనుకూలములు చేర్పరుపబడవచ్చును. భాగ్యనగరమునందలి యాంధ్రులందరును నీనిలయమునందభిమానముజూపి దీనియభివృద్ధికి తోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాను ,,

హిందీ పరీక్షలు

దక్షిణభారత హిందీప్రచారకసభవారి ప్రథమ మాధ్యమ పరీక్షలకు పోవుటకై హిందూమహిళా విద్యాలయము (లాలదర్వాజా)లో ఏర్పాటులు చేయబడినవి. కోరువారు 2 వారములలోగా ప్రధానోపాధ్యాయురాలు వ్రాసిన వివరములు తెలిసికొనవచ్చును

యువరాజుగారి విచారప్రకటన

పోలోఆటలో క్రిందపడి గాయములవలన చనిపోయిన జార్జికౌరలిఖాన్ యొక్క మరణమునుగూర్చి సర్వసేనాధిపతియగు యువరాజుగారు స్వనికొట్జద్వారా విచారము ప్రకటించిరి.

తృతీయఆంధ్ర మహిళా మహాసభ

నిజామాంధ్ర సోదరీమణులకు విజ్ఞప్తి

సోదరీమణులారా,

ఖమ్మంలో జరుగబోవు తృతీయాంధ్ర మహిళాసభకు శ్రీమతి యెల్లాప్రగడ సీతాకుమారిగారిని అధ్యక్షురాలినిగా మనసభవారేర్పరచినారుగనుక మన యాంధ్రసోదరీబృందము సభవారికి విచ్చేసి సభాపతులవిర్వహించి సభనుజయప్రదముగ ముగింపజేయుటకు సభాపక్షమున మిమ్ములనందరని యాహ్వానించుచున్నాను.

ఇట్లు సుజనవిధేయుని

కార్యనిర్వాహికలు
మాడపాటి విశాలాక్షమ్మ
మామునూరు లక్ష్మీబాయి
అయితరాజు రుక్మిణమ్మ
టి. సి. శేషమ్మ

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలు
చాట్రాతి లక్ష్మీనరసమ్మ
తిర్నాచి రంగనాయకమ్మ
కార్యదర్శిని

అఖిలభారత ఫుట్ బాల్ పోటీ

౨౫ తైనాడు ఈపోటీల అనుబంధముగా సిటీపోలీసువారికి సికింద్రాబాదు రమ్జాంటుజట్టుకును నిజాము కాలేజి మైదానములో ఆటలపోటీ ఆరంభమైనది

ప్రచురణశాఖాధ్యక్షుని రాక

వీరు నాందేడు దౌరానుండి ౨౬ తైనాడు తిరిగి వచ్చిరి.

విద్యాశాఖాధ్యక్షుని రాక

వీరు అలీఘడునుండి నగరమునకు తిరిగివచ్చిరి,

బియ్యపువన్నులో తగ్గింపు

బియ్యపుధర తగ్గినందున బియ్యపు ఎగుమతి దిగుమతుల లో పల్లాఒకటింటికి ౧౦ అణాలుతగ్గించి ౯ అణాలపన్ను ఏర్పరుపబడినది.

అబద్ధపుముల్కీ

మాహెబూబనగరంపిల్లె అనునతడు టంకసాల (దారుజ్జరబు)లో ఉద్యోగమునకై మహమూదు (అభ్యర్థి)గారండి ముల్కీ సర్టిఫికేటు నామాకై తప్పుసాక్ష్యమిచ్చినందున బౌగాలు జిల్లా అవ్వలు తాలుకదారుయెదుట జరిగినచర్యపయి ఫౌజ్దారి బల్దాలో చాలానులయినవి. సాక్ష్యమిచ్చిన షమ్సుద్దీను, మహమ్మదు అజ్మతుల్లా అనువారిద్దరును తప్పుసాక్ష్యమిచ్చిన నేరమునకై పట్టుపడినారు.

అజూరు నెలలో జనన, మరణపులెక్క

(౧) బల్దా, బల్దామాద్దులలో ౪౨౮ జననములు
(౨) ,, ౩౩ పేజారుపైన వయస్సుగల పసిబిడ్డల మరణము.

జననసంఖ్యతో పోల్చినప్పుడు మరణములు.	౯౦. ౧౭౯ వెయ్యింటికి
బల్దా వ జిల్దా హుమదులో	౯౦౭ టీకాలు వేయబడి
అనుస్పత్రిలో	౩౫౦ ,, న పిల్లలు
బేగూని బజారులో	౩౨ ,,
ప్లేగువల్ల హుదూదుబల్దా	౭ గురు మరణము
స్ఫోటకమువల్లబల్దా	౪ ,,
జ్వరములవల్లబల్దా	౧౨౧ ,,
క్షయవల్లబల్దా	౨౧ ,,
ఇతరరోగములవల్లబల్దా	౩౫౨ ,,

మొత్తము మరణము ౫౦౧

దినము ౧ కి మరణం	౩౦. ౧౬ ,,
వారము ౧కి	౯౦ ౧౧౬ ,,

హరిజనుల సభ

౨౫ తైనాడు ఆదిహిందూ సాంఘిక సేవాసమితిమందిరములో హరిజనులసభ సాయంత్రము ౬గంటలవేళ జరిగెను. సాయంత్రము ౬ గంటలనుండి గుమి జనులు కూడిరి జీవరక్షాజ్ఞాన ప్రచారకసంఘమువారి భజనమండలివారు మనోహరముగ పాడిరి. ఆదిహిందూవిద్యార్థులు ప్రార్థనాగీతములజదివిరి దేశభక్త వామనరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. విమ్న జాతులపక్షమునపురసాలి సంఘమువారు సమావేశముగా శ్రీయుత అరిగె రామస్వామిగారిని [illegible] ప్రభుత్వము వారికి కృతజ్ఞత తెలుపబడెను. ఇది [illegible] ము. దీనిని శ్రీయుత బాబయ్యగారు ప్రతిపాదింపగా శ్రీయుత వేంకటరావుగారు ఆమోదించిరి. శిశు శ్రేష్ఠి భాగ్యనగరమునకు సర్వారోగ్యము ప్రసాదించవలయునని ప్రార్థింపబడెను ఇది [illegible] దీనిని శ్రీయుత [illegible] ప్రతిపాదించ శ్రీయుత వేంకటరావుగారు ఆమోదించిరి. శ్రీయుత అరిగెరామస్వామిగారికి ప్రభుత్వమువారు లభించజేసిన గొప్పపదవికిగాను వారిని అభినందించుచు మూడవతీర్మానము జరిగెను. దీని శ్రీయుత శేషగిరిరావుగారు ప్రతిపాదింపగా వేంకటరావుగారును శ్రీయుత బాజీకృష్ణారావుగారును ఆమోదించిరి. పిమ్మట శ్రీయుత రామస్వామిగారు తాముచేసిన [illegible] జనసేవచేయుటకు [illegible] వివరించి చక్కగా నుపన్యసించిరి. [illegible] త్యాగపూరిత [illegible] శేషగిరిరావుగారు అందరికి వందనములర్పించిరి వేంకటరావుగారు అధ్యక్షునికిని సభ్యులకు ఇతరసోదరులకును పుష్పమాలలర్పించిరి. శ్రీమతి లలితాదేవిగారు [illegible] వలన పుష్పమాలచే గౌరవింపబడెను.

మిగతస్థానికవార్తలు ౭వ పేజీలో

ఆరోగ్యము—నారింజపండ్లు

(రా॥ రా॥ డాక్టరుగారపాటి అంజనేయచౌదరిగారు)

ఆరోగ్యము నభివృద్ధిపొందించుటకును రోగములను నివారించుటకును నారింజపండ్లు [illegible] గలదని తెల్లదొరలెరుగుదురు. [illegible] దేశమునందు [illegible] విరివిగా వాడుచున్నారు [illegible] ఆరోగ్యవంతులు [illegible] [illegible] జ్వరపీడితులకు [illegible] వైద్యులు [illegible] ఆంధ్రదేశమునందు [illegible] యెక్కువగా చేయుచున్నారు.

బజారులో నమ్మబడు నారింజపండ్లు [illegible] పుల్లగ [illegible]. పుల్లనిపండ్లు [illegible] తీయనిపండ్లు [illegible].

భూమధ్యమందున్న [illegible] [illegible] చెట్లు [illegible] పండ్లు [illegible] ప్రదేశముల యందలిచెట్లు పుల్లపండ్లు [illegible]. ఫలములనోసంతో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దేశమునకు ప్రసిద్ధికెక్కినయ్యేది నారింజపండ్లు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] నారింజపండ్లు [illegible] [illegible] [illegible].

నారింజపండు రోగులకుపయోగించుటలో [illegible] [illegible] [illegible] నారింజపండు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] నారింజపండు [illegible] పాలనుగలుపుటకంటె పులియునిమ్మగనుగలుపుట,

[illegible]

మైసూరులో
[illegible] పాఠశాలలు

[illegible]

శ్రీ రాజరాజ నరేంద్రాంధ్ర
భాషానిలయము హనుమకొండ

ముప్పదవ వార్షికోత్సవ రజతోత్సవ
నివేదికలలోని అంశములు

హనుమకొండలో [illegible] ౧౩౧౩ [illegible] (శ్రీ [illegible]) [illegible] శ్రీ యుత [illegible] బహద్దరు [illegible] శ్రీ [illegible] రెడ్డి [illegible]

[illegible]

భాషానిలయ స్థిరాస్తులు

౧	[illegible] గ్రంథములు		
౨	[illegible] గ్రంథములు		[illegible]
౩	[illegible] పత్రికాసంపుటములు		[illegible]
౪	[illegible]	౪	
౫	[illegible]	౩	
౬	[illegible]	౧	
౭	బెంచీలు	౬	
౮	[illegible]	౨	[illegible]
౯	కుర్చీలు	౨	[illegible]
౧౦	[illegible]	౧	[illegible]
౧౧	[illegible]		౧౦౦
౧౨	గడియారము.		[illegible]
౧౩	[illegible]		౬౭
	[illegible]		౧

మందిర నిర్మాణ నివేదిక

[illegible]

మహంకాళమ్మ విగ్రహం మాయమగుట

హరిబౌలి మహల్లావారి మొఱ

౦౦ వ తేదీ తారీఖున మా పత్రికలో ప్రచురించుటకై హరిబౌలి మహల్లా వారినుంచి దరఖాస్తు వచ్చినది దాని సంగ్రహము ఈ దిగువ వివరింపబడినది:—

ఈ మహల్లాలో పూర్వమునుంచి మహంకాళమ్మగుడి వుండి ప్రతిష్ఠితముగా పూజలు చేయబడుచున్నవి. ఆరుమాసముల క్రింద కొంతమంది దుండగులు ఈ దేవాలయములోని మూర్తి విగ్రహమును పారవేచిరి. అక్కడి పోలీసులకు తెలియపరచి స్థాపన చేయవలెననది. రెండవ పర్యాయము మూడు మాసముల క్రిందట దేవీమూర్తి యొక్క కొన్ని చేతులు విరగగొట్టిరి. పోలీసువారికి తెలియజేసి మరి మరల స్థాపన చేసుకొనిరి. వేరసుల జాడ తీసి తగిన శిక్ష ఇచ్చినట్లుగా కనబడుట లేదు. ౧౦ వ తేదీ తారీఖున మూర్తి దేవాలయమునుండి మాయము చేయబడినది. ఈ సమాచారము కూడా పోలీసువారికి తెలుపబడినది. ౧౦ వ తేదీ తారీఖున మూర్తి మా మహల్లాలోనున్న ఒకరి ఇంటిలో వున్నట్లు పత్తా కొనుగొని ఆ సంగతి అక్కడి పోలీసుకు తెలుపగా మరునాడు మూర్తి నిబయటికి తెచ్చిరి. జాలితో ప్రకారము పంచనామా చేసిరి. దుర్మార్గపు పనులు చేయువారిని కనిపెట్టి తగిన శిక్ష విధింతురని నమ్ముచున్నాము.—

కరోడ్గిరి కార్యాలయపు అందోళన వార్త నిరాధారము

అందోళన వార్త నిరాధారమని ప్రభుత్వ ప్రకటన శాఖ వారు తెల్పుచున్నారు. కరోడ్గిరిలో కొన్ని విషయములను గూర్చి తీవ్రముగు విచారణ జరుగుచున్నదని పత్రికలలో ఇంతకుముందు ప్రకటింపబడెను గదా ఇద్ది దవ్ర్యాపహరణ విషయమై యుండునని ప్రకటింపబడినమాటేదీ.

రాజ్యాంగ కార్యదర్శి

ఔరంగాబాదు వెళ్లియుండిన నవాబు ఖుల్దాబాదులో ఒకవారముండిరి. అచ్చట కట్టబడిన కొత్త సందిరములన్నిటిని పరిశీలించిరి.

ఖుల్దాబాదులో ఔరంగజేబు చక్రవర్తి యొక్క సమాధి కలదు. అది మంచి ఆరోగ్యప్రదమగు స్థలమని నమ్మబడుచున్నది.

తృతీయాంధ్రమహాసభ

సనాతనులకు అనుకూలములైన యేర్పాటు

ఆహ్వానసంఘము వారు చురుకుగా పనులు జరుపుచున్నారు. సుమారు ౫౦౦ మంది అతిథులుందురని అంచనా తో పని చేయబడుచున్నది.

ప్రభుత్వాంగీకారము

కర్నూలు ... లో నే ఆజ్ఞ దొరకవచ్చునని ... తెలిసినది

సహాయము.

... ఘులలో నాడి సౌకర్యములను తృప్తికరముగు ... అలవఱంచబడుచున్నది పూర్వాచార పరాయణులకు ఏటి ... అనుకూలముగ ... ఏర్పాటు చేయుచున్నారు మధిర తాలూకా ... బ్రాహ్మణులు పలువురు ... సహాయము చేయ సంసిద్ధులై యున్నారు మహాసభ ... కొన్ని యాక్షేపణలు గల స్థానిక మహాశయులు ... కార్యము యొక్క గౌరవమును, ఆంధ్రసోదరీ సోదరుల భవిష్యదభివృద్ధిని దృష్టియందుంచి ... తెలియుచున్నది ... ప్రభుత్వాధికారులకు పంపిన మహాజనులలో కొన్ని తీర్మానములు ... అంతే. మహాసభ ... అదియు ...

చిత్తునియమావళి

గోలకొండ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన నియమావళి ... ప్రాయమునకై విడివిడిగా ... సనాతన సోదరులకు ... వారు ... ముల వివరముగా చెలిసినారని తెలిసినది ... ము. ముద్రితమైనమే నియమావళి ఈ మహాసభలో ... గిరించ బడియున్నది సనాతన సోదరులు ... యులకు అవసరములైన మార్పులు ప్రవేశపెట్టి ... ముకొన్న దిద్దుబాటు చేయుటకు ... నియమములు అంగీకరించవలెను ... మహాసభ ... మైనది. కనుక ఆంధ్రులహితైషులగువారు ఈ మహాసభలో పాల్గొని మంచినియమములు చేయించుట చాలా అవసరము.

అధ్యక్షోపన్యాసములు

ఇవి సిద్ధమైనవని చెప్పబడుచున్నవి. ముద్రణమగుచున్నవి.

పనులాగిపోయియుండెను. నేను చూచుచుంటిని ... వెంటనే కోశాధికారుని ... సంతాపము ... ఈ ... క్రింద ... పాలకవర్గము వారితో ... విచారించగా నిలయనిర్మాణము త్వరలో ముగింపవలెనని ... తీర్మానములగావించిరి

కార్యనిర్వాహక పక్షమువారి యసహాయులతో నిలయము పూర్తి చేయుభారము వహించిరి. ... సభకువచ్చిన ... అభిప్రాయములు వన్ను ప్రోత్సహించిరి.

అంగీరస సంII ... ప్రారంభమై ... భవన నిర్మాణప్రయత్నము శ్రీ రామలింగము మొదలియారు గారు ... సుపవిత్రహస్తములతో ప్రారంభించి నాలుగుమాసములలో పూర్తి చేసి ... సోదరీమణుల యుపయోగార్థము నిర్మింపబడిన ఈ బాల్యానికే పెట్టను నిలయసేవనమున ... పరికరములు ... రు. ౨౦౦౦ లు కావలసియున్నది. స్థానికులు పూనికతో ... త్వరలో ... తీరవచ్చును

భవననిర్మాణసందర్భమున ఆంధ్రేతర ప్రముఖులు మిగుల సహాయము చేసిరి. స్థానికుల సహాయము నాకు అత్యల్పముగ లభించినది. ... శ్రీయుత కర్నల్ ఖాండేకర్ ... మహాశయుడొసంగెను ... శ్రీయుత మోహన్ లాలు గారు ... మార్వాడీవర్తకులొసంగిరి. వీరిద్దరు ప్రత్యేక ప్రశంసార్హులు ... శ్రీయుత ప్రతాపగిర్జి గారును ... శ్రీయుత రామకిశోరమిశ్రా గారును ... శ్రీయుత రామనారాయణ గారును నిజాముబాదు ... సర్వర్ ఖాను సాహెబు గారును ఒక్కొక్కరు రు. ౧౦౦ లవంతున విరాళము నొసంగిరి వీరిదాతృత్వము కొనియాడదగినది

మందిరనిర్మాణ ప్రయత్నమధ్యమున దీపావళి నాడు ... కృష్ణపురమునందలి ప్రముఖులనుసందర్శింప రు ౩౦౦ లు లభించెను. నార్మల్ స్కూలు ప్రిన్సిపాలు శ్రీయుత ... వెంకటరమణయ్య గారు ... రు ౫౦ లనొసంగి సహాయము గావించిరి ఇంక నెందరెందరో సహాయము గావించిరి. వారలకు ... కృతజ్ఞత ... మేస్త్రీ ... ఆయనయందు ... సహాయము చేసిన ... త్యాగము విస్మరింపజాలను ... సహాయమునకు త్యాగమునకు వర్ణింపనాకు శక్తిచాలకున్నది.

మందిరనిర్మాణకాలమున ... నిర్మాణము పూర్తిగానున్నపుడు ... జరిగినపనికి సంతసించి ... ఖానుబహద్దరు ... సాహెబుగారి ... కృతజ్ఞుడను ... పనిప్రారంభమునుండియు దినదినము రెండుమూడుపర్యాయములువచ్చి పనిపరిశీలించుచు ... సహాయము ప్రత్యేక ప్రశంసాపాత్రము.

భవనమునకు వాచేరి రు. ౩౮౬౭లు వ్యయపరుపబడెను. ఇంతకుపూర్వము ... విలువగా ఇప్పటిధరప్రకారముగా ... మొత్తముతో కలిపి పూర్తి భవనము విలువ రు౧౦౦౦౦-౦-౦లు అగుచున్నది ... రు ౩౮౬౭లో పూర్వనిర్మాణ నిధిశేషము రు. ౩౧౭-౧౫-౫ నిలయనిధినుండి రు ౬-౧౦-౦ ... దెను ... రూపమున వస్తురూపమున వచ్చి ... లభించెను. ఆదాయమునకంటె రు ... లు ఎక్కువవ్యయపరుపబడెను. ... దాతలు ... సమర్థుల ... నిలయకార్యనిర్వాహకవర్గమునకు కృతజ్ఞత ... ఉపయోగించి నిలయమునిం కను శోభాయమానమొనర్పు యుందురని నాతలంపు.

ప్రతివిధమగు బ్యాంకు వ్యవహారములు, హౌలీ కల్దారు మార్పులకు నమ్మకమైన కేంద్రము

జి. రఘునాథమల్, బ్యాంకరు

టెలిఫోను నెం. ౨౮
హెడ్ ఆఫీస్:— చాదరఘాటు

హైదరాబాదు. దక్కన్

టెలిఫోను నెం. ౨
బ్రాంచి:— పత్తరు

కమెస్సర్స్ థామస్ కుక్ అండ్ సన్స్ లిమిటెడు, బ్యాంకర్సుగారి హైదరాబాదు ఏజంటు

ఏజన్సీలు:—లండన్, బొంబాయి, మదరాసు, ఢిల్లీ, ఆగ్రా, లక్నో మొ.

బ్రాంచి:—మహాశయుల వ్యవహారముల సౌకర్యార్థమై మా బ్యాంకుయొక్క శాఖ పత్తరుగట్టి పరతహాలాఫీసు సమీపమున తెరవబడినది. అచట బ్యాంకింగుయొక్క సర్వ వ్యవహార హాలీ కల్దారుల మార్పులు, తగుసౌకర్యములతో జరుగును.

స్పెషల్ (ప్రత్యేక) సేవింగ్సు బ్యాంకునుండి వారమున రెండురోజులు చెక్కులద్వారా పైకము వాపసు దీసికొను సౌకర్యము.

ఖాతాదారుల సౌకర్యార్థమై పైకమును వాపసు దీసికొనుటకై ఈ ప్రత్యేకశాఖ ఏర్పరుపబడినది.

వెండి బంగారు నగలు తగువడ్డిపై గిర్వి పెట్టుకొనబడును.

౫ గడియారములు, ఇతరవస్తువులు రూ ౫ లకు మాత్రమే. ఈ మంచి సమయమును జారవిడిచికొనకుడు.

రిఫాస్ప్రైబల్ చేతిగడియారములు వీటికొంటే విప్పులో అయుచున్న బంగారమును మించియుండును. సొంపురంగు ౫ గ్యారంటీ. ఒకమంచి బర్మాస్టైంపీసు. ఇదిసరసమైనగంటమాపున దుబాగుండును ఒకలీవరు జేబుగడియారము. ... గ్యారంటీ, ఒకహాండింగు టార్చిలాంపు ... మిట్టుగొల్పును. ఒకమంచిపొడవైన, గట్టి ,,స్వరాజ్ ఫౌం బంగారుపూతపాళితో, ఈమంచివస్తువులన్నియు రూ ౫ లకే. ... రముకొనిచో దరవాపసు, ప్యాకింగు, టపాచార్జీలువేరు. ... అంలో చెపిపోయిన, ఉచితముగా రిపేరీ కర్మబ్రదర్సుఅందుకో బాక్సు నెం. ౨౮౧౨, (జి. పి.) కలకత్తా.

చేరింగు విషయమున విలేఖకులకు సూచన

నన్ను కాగితము పావుతావుకన్న హెచ్చు కించి తైనను వాడిన చేరింగు అగుచున్నది. మునుపు ఇదివరకు చేరింగులు మాపనుచేయుచుంటిమి. గోలకొండకవులసంచిక నిమిత్తమై పద్యములు పంపిన కవులలో నూటికి ౯౦ మందివి చేరింగువచ్చినవి. అందుకై అన్నియు చేరింగు చెల్లించి తీసుకుంటిమి. ఈసందులో విలేఖకులు వార్తలుపంపువారుకూడ జతపడిరి. గోలకొండ కవుల దేమోఅని అవియు తీసికొనుచుంటిమి. ఈ మూడుమాసములలో సుమారు ౩౦ రూపాయాలవరకు చేరింగుకట్నము చెల్లించుకొన్నాము. నేటినుండి చేరింగు యెవ్వరిదైనాసరే మాపనుచేయుచున్నాము. కావున మా విలేఖకులైనవారు వ్రాసినచో పావురావుమీద వ్రాయవలెను. అంతకన్న హెచ్చుగా కాగితము వాడినదానికితగినటిక్కెట్లు అంటించి పంపవలెను. లేదా బుక్కుపోస్టుగా దాని తూకమునకుతగిన టిక్కెట్లన్ని తగులునో విచారించికొని అంటించి పంపవలెను. టపావారికిని మేము తూకము హెచ్చుచేయుమని మనవిచేసుకొంటిమి. ఏమియు చర్యపుచ్చుకొనలేదు. కావున మా విలేఖకులీవిషయమును గమనింతురని కోరుచున్నాము.

— —

గోలకొండ పత్రిక

శ్రీభావనామ సం॥ కార్తీక బ॥ ౧౫

గురువారము

ఇప్పటి విద్యావిధానమందలి ఒక లోపము

మధ్య పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రీకరణోత్సవసందర్భమున ఉపన్యాసకులగు డాక్టరు ప్రూలీగారు చేసినసూచన ప్రస్తుత విద్యావిధానసంస్కరణమునుగూర్చి ఆలోచించువారికి అత్యాదరణీయమైనది. కాన్వొకేషను సందర్భములయందు పలువురువిద్యాధికులు విద్యావిధానమున సంస్కరించువిషయమై సలహాలు చేసిరిగాని ప్రూలీగారుసూచించిన లోపమునకు తగిన ప్రాముఖ్యము నిచ్చినవారు లేరు.

మనభారతదేశమున — మన రాష్ట్రమునకు చేర్చుకొనవచ్చును — గొప్ప మేధావంతులు విద్యాధికులు పలువురుగలరు. వారిమేధాశక్తి జ్ఞానము వినియోగమగుచో వారికి సోదరరాష్ట్రీయులకును, దేశీయులకును ఉపయోగకరముగను. కాని దురదృష్టమే మో వారిప్రజ్ఞయు, మేధయు, విజ్ఞానమును వినియోగింపబడుచుండలేదు. డాక్టరుప్రూలీ గారు యీలోపమునకు కారణమేమియని సమాధానమిచ్చినారు.

ఈ ముకంటె కుటుంబక్షేమమును, కుటుంబక్షేమముకంటె రాష్ట్రక్షేమమును, రాష్ట్రక్షేమముకంటె దేశక్షేమమును ఉత్తరోత్తరప్రధానముగ ఇప్పటికంటె యెక్కువమంది రాజకీయరంగములోనుండవలెను అని కోరికలుకోరవచ్చును గాని — ఆప్రకారము ఆచరణయందుపెట్టువారు యీపట్టికోరికలవలన లాభమేమి? ప్రస్తుతవిద్యావిధానమందుధర్మమని వివేకపూర్వకముగ నిశ్చయించుకొన్న కార్యమును దృఢమైన పట్టుదలతో నెరవేర్చుధైర్యమును బాలురకుఅలవరచు యేర్పాటు లేకుండుటఒకగొప్పలోపమని ప్రూలీగారు సూచించిరి. నిజము. వివేకపూర్వకముగా ఒకపని నిచేయ నిశ్చయించుకొన్నతర్వాత పిరికితనముతో ఆపనినిచేయక మానునట్టిగ్రాజుయేట్లు ప్రజ్ఞను, మేధను, విజ్ఞానమునుసంపాదించిప్రయోజనమేమి?

కాబట్టి యిప్పటివిద్యావిధానమందలి లోపముదీర్చవలయునన్న ముఖ్యమైనసంస్కరణము విశ్వవిద్యాలయములలోను కళాశాలలలోను నైతికధైర్యమును బాలురహృదయములందు నాటుకొనునట్లు చేయుయేర్పాటు. డాక్టరుగారియీక్రింది వచనములు మాటిమాటికిస్మరింపదగినంత విలువగలవి:

> "వాటికై (రాజకీయశాస్త్రీయం భారతదేశముయొక్క ఉద్ధరణాభివృద్ధులకై) నైతికధైర్యమున్ను, మానవునికిసంబంధించినవిషయములలో యేది సరియైనప్రవర్తనమను దానిని నిర్ణయించుకొనుటలో వివేకమున్న యెంత ముఖ్యములో ప్రజ్ఞాశక్తియు గొప్పగొప్ప నూతనవిషయములను పరిశోధించుటయందు గొప్పతనమున్న అంత ముఖ్యములుకావు తన సంఘధర్మమును చేయకతప్పించుకొను గ్రాజుయేటుపై మూడునేరములున్నవి. మొదటిదియేమన అతడు తనలో లీనమైయుండుగొప్పబుద్ధిని మోసపుచ్చినవాడగుచున్నాడు. రెండవది అతనినిచూచియితరులు తప్పుత్రోవలకు దిగుచుందురు. మూడవదిఅట్లుచేసినవాడు తానుయే విశ్వవిద్యాలయముక్రింద విద్యసంపాదించెనో ఆవిశ్వవిద్యాలయము యెడలనే కృతఘ్నుడగును.
>
> అట్లుగాక తాము నిర్ణయించుకొనిన ఉన్నతాదర్శములను యెంతటి దురదృష్టకాలములోకూడ వదలకయుండునట్టియు, పబ్లికుధర్మమునుదానిని తమదైనందిన జీవితములో పేరుకుమాత్రముగాక యథార్థముగా ఆచరించునట్టియు, ప్రజల ఉద్రేకపిచులు త్రోసికొనిపైబడుచున్నను చెదరక తాము మనఃపూర్వకముగా నిర్ణయించుకొన్న అభిప్రాయములలో స్థిరముగనుండునట్టియు గ్రాజుయేటులు — తమ రాష్ట్రమునకును దేశమునకును మహోన్నతమైనసేవజేసినవారై తమ విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రతిష్ఠనుసమకూర్చగలరు."

ఈఆదర్శము సంపూర్ణముగసాధింపబడిన స్వాతంత్ర్యభారతదేశస్వాతంత్ర్యము అంచేతిలోనే అగపడును.

— —

వ్యవసాయ ప్రదర్శనము

౩౦ నవంబరువాడు ఖాండేషులో వ్యవసాయపు ప్రదర్శనము జరిగినది. వ్యవసాయసంబంధమగు క్రొత్తపనిముట్లు పురుగులబోగొట్టుపద్ధతులను ప్రదర్శింపబడినవి. చాలమంది వ్యవసాయకులు ఈప్రదర్శనమునకువచ్చి ఆనందించిరి. వచ్చినవారిసంఖ్యదాదాపు ౧౦ వేలు. వ్యవసాయకులకు వారివారిభాషలో సంగతులబోధించుటకు ఏర్పాటులు చేయబడెను. వారికిభోజనసదుపాయములు చేయబడెను. జిల్లాలకు మూలు అధికారులతోడ్పాటువలన ఈప్రదర్శనము జయప్రదముగా జరిగినది. ప్రభుత్వప్రచురణశాఖవారు ప్రకటించుచున్నారు.

— —

గ్రామ పంచాయతుల స్థాపనగూర్చి ఆలోచన

"గ్రామ పంచాయతులపద్ధతి నేర్పరచుటయు, న్యాయవిచారణయిప్పటికంటె యెక్కువతృప్తికరముగజరుగగల్గునట్లు న్యాయవిచారణ శాఖకు సంబంధించిక్రొత్తనిబంధనలను చేయుటయు ఇవిమేమిప్పుడుఆలోచించుచున్న విషయములలో కొన్ని" అని హైదరాబాదు హైకోర్టు ప్రధానన్యాయాధిపతియగు నవాబ్ మిర్జాయార్జంగుబహదర్ గారున్యాయవిచారణ శాఖకుసంబధించిన ౧౯౩౩ అక్టోబరుఆఖరులో అంతమగుసంవత్సరపు నివేదికలో వ్రాసినారు.

నివేదిక సంవత్సరములో యీరాష్ట్రమందుది వానీ,ఫౌజ్ దారీన్యాయపరిపాలనమునుగూర్చివ్రాయబడిన. అంకెలు మొదలగు విషయములన్యాయవిచారణ యెంతనేర్పుగానుతృప్తికరముగానునిర్వహింపబడినదో నిరూపించుచున్నవి.

"మేముఅభివృద్ధిని ప్రధానముగదలంచితిమిఅని చెప్పుచు ప్రధానన్యాయాధిపతిగారునివేదికవత్సరములో పూర్తికాలముపనిచేయునట్టి ఖఫీఫాన్యాయాధిపతియొకడు నియోజించబడెనను చున్నారు. జిల్లాలలోన్యాయాధిపతులఅధికారములు యెక్కువచేయబడినవి. అంతేగాకదివానీసంబంధములైనవ్యవహారములు త్వరగాపరిష్కరింపబడుటకై ఉద్దేశింపబడినచిత్తుశాసనము చట్టముచేయబడెను. ప్రస్తుతముండుయితరశాసనములను సవరించుటకు చేయబడినచిత్తుశాసనములును చట్టములుచేయబడుటకై పంపబడినవి.

జలగండమునుండి తప్పించుట

బాజీ కృష్ణారావు. బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు ౩-౧౨-౧౯౩౪ నాడు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

పోయిన సాయంకాలము నేనున్ను మరికొందరున్ను హైదరాబాదులో నదీతీరమున ఆదిహిందూ పాఠశాలా భవనములో చేరియుంటిమి. అట్లుండగా మాకు సుమారు ౧౦ యేండ్ల హరిజన శిశువుయొక్క వలె యేడ్పు వినబడెను. ఆ దంతయు యెందుకాయని చూచునంతలో ఒకడు దగ్గరనుండు తోటలోని నీటితొట్టినుండి ౪ యేండ్లవయస్సుగల బాలికనొకదానిని యీవలికిలాగెను. ఆతొట్టిలో నీరు సుమారు ౩ అడుగుల లోతుండెను. పాపము ఆచిన్నపిల్ల చలికివణకుచు ఏడుచుచుండెను... .... మేమంతట మరలఅట్టి ప్రమాదములు జరుగకుండునట్లు తొట్టెపయి తాత్కాలికముగా పెద్దచెక్కను మూతవేయించితిమి. యింటి గారు పోలీసు అధికారులును, ప్రమాదమునుగురించి మరల యిటువంటివి జరుగకుండునటుల చూతురుగాక!

పురపాలక సంఘసభ

మొన్నటి నాడు జరిగినసభ క్రొత్తసభాసదులతో సమావేశమైన మొట్టమొదటిది మొత్తము ౩౬-గురు సభాసదులువచ్చియుండిరి. నవాబ్ మెహదియార్ జంగు బహదరుగారు (రాజ్యాంగశాఖామాత్యులు) అధ్యక్షతవహించిరి. మొదటస్థాయిసంఘసభ్యులు నిర్ణయింపబడిరి. వీరెవ్వరు:

(౧) రాజాబహదరు వేంకటరామారెడ్డిగారు ఓ. బి. ఇ
(౨) దేశభక్త వామనరావుగారు
(౩) రామమోహనలాలుగారు
(౪) షా అబుల్ హసన్ సయ్యదలీగారు
(౫) నవాబు రహమత్ యార్జంగుబహదరు
(౬) మిర్జా ఆలియార్ ఖాన్ గారు

ఉపాధ్యక్షుని యెన్నికకొరకు ఎన్నుకొనబడిన [౧౩] గురు సభాసదులకుమాత్రమే ఓటుననిని అధ్యక్షుడు నిర్ధారణచేసెను. రాజాబహదరు వేంకటరామారెడ్డిగారు దేశభక్త వామనరావుగారు తమఅభ్యర్థిత్వము వదలుకొనిరి. వోటిచేసినమిగతయుద్ధములో అబులహసన్ సయ్యదలీషాగారోడిరి. నవాబుబహదర్ యార్జంగుబహాదరుగారు గెల్చిరి.

— —

పోలీసులుకూడదన్న సభ జరుగుట

మహారాజగంజులో ఆర్యసమాజ వ్యాఖ్యానము

శనివారము ౨౯వ తేదీన మహారాజగంజు ఆర్యసమాజ మందిరములో పండిత నరేంద్రజీగారి వ్యాఖ్యానము ఏర్పాటైనది. వ్యాఖ్యానము ఆరంభము చేయుటకు అర్ధగంట పూర్వము, పోలీసు ఠాణానుండి సబుఇన్స్పెక్టరు రాబడి యిది పబ్లిక్ మీటింగు. పోలీసువారి అనుమతిలేనిదే మీటింగు చేయకూడదని చెప్పగా నరేంద్రజీగారు, ఈ మీటింగు మత సంబంధమైనది మరియు ప్రతివారము జరుపబడును అనుమతి అవసరము లేదు అని చెప్పిరి. ధర్మమువిషయములో సాయంకాలము ౬౹ గంటల సమయమందు పోలీసు అధికార్లమాటను సభవారు లక్ష్యము చేయక ప్రకారముగా జరిగెను.

నిజాం ఆయుర్వేద వైద్యాలయము

౨౯వ తేదీన శనివారము మహోన్నతముగా షావుర్వాజాలో ఏర్పడిన విద్యుద్దీపికలచే నలంకరింపబడిన ఆయుర్వేద వైద్యాలయ మందిరమున గొప్పవారిసభ సాయంత్రము ౫ గంటలకు సమావేశమైనది. దివ్యములగు ఏర్పాటులు ఆహ్వాన సంఘమువారు చేసిరి. ౫ గంటలతరువాత యువరాజాగారు వచ్చిరి. వైద్యాలయమును స్వహస్తములతో తెరచిరి.

వైద్యాలయమందు బోధనా తరగతులు, స్త్రీలచికిత్స శాల, శస్త్రవైద్యశాల, రసాయనశాల మున్నగు నవి చాల బాగుగా ఏర్పాటుపబడి యుండెను.

పచ్చపట్టుబట్టపైన మనోహరముగా చిత్రింపబడిన పత్రములో యువరాజావారికి సమర్పింపబడెను. అపత్రమునందు ఆయుర్వేద వైద్యపద్ధతియొక్క ఆరంభము దానివికాసము దానియోగ్యత వివరింపబడి ప్రభుత్వమువారి పోషణము గోరబడియుండెను. పత్రము వెండి పేటికయందుంచి శ్రీ యువరాజాగారికి సమర్పింపబడెను.

అల్పాహారము హిందూ ముస్లిములకు విడిగా ఏర్పాటుపబడియుండెను. ఏర్పాటులన్నియు చాల బాగుగ నుండెను.

ఈ మహాకార్యమును ప్రారంభించిన ఆయుర్వేద వైద్యమహాశయులు అభినందనీయులు ముఖ్యముగా చంద్రశేఖర గుప్త భిషగ్వర్యులు చూపిన యుత్సాహము, నిరుపమమైన శ్రమ మొదలగునవి ప్రశంసనీయముగా నుండెను.

యువరాజాగారు వైద్యాలయమును తెరచిన తరువాత అల్పాహారములు భుజింపబడెను. సాయంత్రము ౭ గంటల వరకు ఆంధ్రులు అన్యప్రాంతములకు వెళ్లి మాటుచుండిరి.

ఆర్యసమాజమువారిచే క్రైస్తవుని శుద్ధి

సమాజభవన ద్వారమువద్ద ఖుఫ్యాపోలీసు అధికారులు

(ఒక విలేఖరి)

హైదరాబాదు మహారాజ్‌గంజులోని ఆర్యసమాజ భవనములో క్రైస్తవుడుగా పుట్టియున్న ౨౨ యేండ్ల వయస్కుడగు జేమ్సు అనువాడు డిసెంబరు ౬వ తారీఖు శనివారమునాడు శుద్ధిపూర్వకముగా హిందూమతములో చేర్చుకొనబడెను. శ్రీ సార్వదేశిక ఆర్య ప్రతినిధిసభ ప్రచారకుడగు పండిత బాలకృష్ణరావు, బి.ఏ. బి.ఎల్. గారు ఆచార్యులై వైదిక మతముయొక్క ప్రాశస్త్యమునుగూర్చియు, గాయత్రీమంత్రార్థమునుగూర్చియు ప్రవచనముజేసిరి. జేమ్సు అను పేరు మార్చి శాంతదేవ అను పేరు పెట్టబడెను. శుద్ధికార్యము పూర్తియైనపిమ్మట సభకు వచ్చిన వారందరికిని మిఠాయి పంచిపెట్టబడెను. వచ్చినవారందరు ఆమితానందము నొందిరి. పండిత్ జీగారు ఉపన్యాసములో శుద్ధిపొందినవారికి బోధించిరి. గదా యేసుక్రీస్తు జగద్గురువు గొప్పవాడు బోధకుడు. ఆయనను పూజించుట మానుకొనకుము. బైబిలునుకూడ చదువుచు నేయుండుము. అందులో ఆత్మతత్త్వమును గూర్చినవిషయములు వెక్కువగలవు నాటినిచదివి లాభముపొందుము. అవన్నియు వేదమునుండి సంపాదించబడినవే. వేదము మతమునుగూర్చియు, శాస్త్రమునుగూర్చియు నెక్కువ స్వచ్ఛములైన ప్రకాశమానములైన విషయములను తెలుపుచున్నది'' బాలకృష్ణరావుగారికి సహాయముగనుండినవారిలో ముఖ్యులు పండిత్ నరేంద్రజీ. మహాశయరామస్వామిజీగారు మొ॥ నుండి హరిజనుడుగా నుండిరిగాని యిప్పుడు స్వజాతి శుద్ధినొంది యున్నవి. పిమ్మట పండిత నరేంద్రగారు ధర్మమునుగూర్చి ప్రవచనము చేసిరి. ౧౦ మంది అతిథులు వచ్చిరి. పోలీసు అధికారులు ఆ సేవకులు తమ సహచరులతో, ఖుఫ్యాపోలీసు అధికారులు సాధువులతోను మందిరము బయట ద్వారము సమీపమున నిలుచుండిరి.

అదాలతులో దాంపత్యవిషయమై సలహాలు

లండనులో ఒక మేజిస్ట్రేటు తన కోర్టులోనికి వచ్చు దాంపత్య సంబంధమైన వ్యవహారములన్నిటిలోను అనుకూల దాంపత్యములేని దంపతులకు సలహాలనిచ్చుటకై "దాంపత్యపు డాక్టర్లను" కొందరిని యేర్పాటుచేసినాడు. "దాంపత్య సంబంధమైన యీ వ్యవహారపు చిక్కులన్నియు దంపతుల జీవితము సరిగా నుండకపోవుటచే సంభవించుచున్నవి" అని ఆ మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. ఇట్లు నియోజించబడిన డాక్టర్లు ఇద్దరు దంపతులను చూచి మాట్లాడి వారివారి జీవితముల నెట్లు అనుకూలముగ గడపవచ్చు సలహానిత్తురు.

సైన్యములతగ్గించి ప్రజల పన్నుల భారముల తగ్గించుట

జపాను విధానము

టోకియో, నవంబరు ౨౯ —

జపాను పార్లమెంటుసభలో జపాను విదేశాంగమంత్రి హిరోటాగారిట్లు జపానువిదేశాంగవిధానముగూర్చి ప్రకటించిరి.

"ఆయుధవిసర్జన భావమునకు అనుగుణముగ నౌకాదళములను తీవ్రముగ తగ్గించి ప్రజలపన్నుల భారమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నించెదము. ఆసంకల్పము నెరవేర్చుటకు నౌకాదళమునుపైతెవంతవరకు తగ్గించగలమో యోచించుచున్నాము. యుద్ధమునకు ప్రయోగించుటకు యుద్ధములను విస్తారముగా తగ్గించినను ఏకొంతైయయుక్తముగా నుండునని నిర్ణయించితిమి. ప్రభుత్వము ఇంకొకప్రభుత్వమును ముట్టడించుటకు వీలులేకుండ చేయుటకును రక్షణకై సైన్యములను సరిగా యేర్పాటు చేయవలెను. మరియు ఆయా ప్రభుత్వములు తమలకు తమ రక్షించుకొనుటకు వీలుండవలెను. పై విధానమును అనుసరించి మనసంకల్పము నెరవేరుటకు మన ప్రతినిధులు వారిప్రయత్నములు సాగించుకొనుచున్నారు."

తుంగభద్ర నీటి తగాదా

మధ్యవర్తి లేకయే పరిష్కారమగు సూచన

బెంగుళూరు, డిసెంబరు ౨ —

మద్రాసు, మైసూరు, హైదరాబాదు రాష్ట్రముల ప్రభుత్వములు బెంగుళూరులో నొక రహస్య సమావేశమై తుంగభద్రనీటి తగాదాను పరిష్కారముచేయుటకు ప్రయత్నించెను అప్పుడు పరిష్కారము కుదురలేదు. భారత ప్రభుత్వము మధ్యవర్తిగా నియమించుకొనవలయునని యెంచిరి.

తుంగభద్రలో సంవత్సరమునకు ౨౩౫ ౧౦౦,౦౦౦,౦౦౦ ఘ. అడుగుల నీరు సప్లయి యగునని మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు అంచనా వేసిరి. మైసూరు ప్రభుత్వము దీనిలో మూడవవంతుగా సుమారు ౫౦,౦౦౦,౦౦౦,౦౦౦ ఘ. అడుగుల నీరుపయోగించుకొనవలెనని కోరెను. తక్కిన ప్రభుత్వములు దీనికి సమ్మతించలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి అంచనా సరియైనదికాదనియు. నీటికఱవు దినములలోకూడ తుంగభద్రనుండి ౩౨౫ ౦౦౦,౦౦౦,౦౦౦ ఘ. అడుగుల నీరు సప్లయియగునని మైసూరు ప్రభుత్వము స్పష్టపఱచెను. అందు ౫౦,౦౦౦,౦౦౦,౦౦౦ ఘ. అడుగుల నీరు చాలునని మైసూరు ప్రభుత్వము తెలిపెను. మైసూరు ప్రభుత్వము వారి అంచనా సరియైనపక్షమున ౫౦,౦౦౦ ౦౦౦,౦౦౦ ఘ. అడుగుల నీరు మద్రాసు హైదరాబాదు ప్రభుత్వములకుపంచబడునని తెలియుచున్నది. పైసంగతులనుబట్టి మధ్యవర్తితో అవసరములేకయే పరిష్కారము కుదురవచ్చునని తెలియుచున్నది.

తుంగభద్ర నీటివిషయమై మైసూరు ప్రభుత్వము వారి అంచనా సరియైనదని కాక, అంచనా సరియైనపక్షమున నీటిసప్లయిలో తమవంతుకు ఎక్కువవచ్చుచున్నందున మైసూరు ప్రభుత్వము ౬౦,౦౦౦,౦౦౦,౦౦౦ ఘ. అడుగుల నీటిని పంచుకొనుటకు మద్రాసు, హైదరాబాదు ప్రభుత్వములు సమ్మతించునా లేదా అను సంగతి తేలవలెను.

(ఆంధ్ర పత్రిక)

చమత్కారమైన ఉత్తరములు

(కే. నారాయణ రెడ్డి)

సారా ఎందుకు త్రాగినావంటే కల్లుకొత్తదిగాలని అన్నాట్ట

* * * * *

అప్పు ఎందుకు చేసావంటే ఆస్తిగా నేనాపేసనందుకు.

* * * * *

మామను ఎందుకు కొట్టావు రా అంటే చిన్నాయన అనుకొని అన్నాట్ట

* * * * *

అప్పు లేదు తెస్తే ఇవ్వను అన్నాట్ట ఓ సత్యవాది.

* * * * *

కల్లు తాగి కింద పడి ఇదేమిరా అంటే చేపలు పడుతున్నా నన్నాడట.

* * * * *

సనాతనులకు, సంస్కారవాదులకు సూక్ష్మభేదమే.

మూలోద్దేశ్య మొకటే

మరణభావనున్నకై ఉభయులకు విజ్ఞప్తి

ఈనెల ౯,౧౦,౧౧ తేదీలలో ఖమ్మంమెట్టునందు తృతీయాంధ్ర మహాసభ సమావేశము కానున్నది. యీసభను ఖమ్మంమెట్టున కాహ్వానించుటకై యుత్సాహముగల యువకులందరు నాతో సమాలోచన చేసినందున, నేను దానికి అంగీకరించితిని కాని దానికిని నాకును గలిగిన అభిప్రాయభేదముల వలన తదాహ్వానసంఘముతో నేను సంబంధ ముంచిదలచుట యుక్తము గాదని లేఖమూలమున వారికి తెలిపినాను. అదియట్లుండనిండు. సభాసమావేశకాలము సమీపించున్నదికావున నాకతోచిన ముఖ్యాంశముల గొన్నిటిని తెలుపుట నాకర్తవ్యకర్మమని తలంచుచున్నాను.

ప్రస్తుత మేవంక జూచినను సనాతనము సంఘసంస్కార వాక్యములు ప్రతిధ్వనించుచున్నవి. సనాతనవాదులు సంస్కారవాదులు ఉభయుల ఆశయములును పవిత్రవంతములే. ఉభయులును దేశము నభివృద్ధికి తేవలెననువారే. కాని దేశముయొక్క స్వరూపనిర్ణయమందు యుభయులను భిన్నాభిప్రాయులు. కావున తత్సాధనములుకూడ వేరువేరుగానుండ నవకాశమిచ్చినది. సనాతనవాదులు ఆచరణయోగ్యమైన సనాతనస్వరూపమును నిర్ణయించి చెప్పజాలరు. అట్లు గ్రహించిరేని సంస్కారవాదులు వారి వక్షేపింపరు. వీరును సంస్కారస్వరూపమును నిర్ణయించునప్పుడు పాశ్చాత్య సభ్యతను రాజకీయ వాతావరణమును మాత్రమే దృష్టియందుంచుకొని ఆదియేతమ కాదర్శమని విశ్వసించుచున్నారు.

మనమందరము భరతఖండవాసులమనియు మతమే మన ఆస్తికమునకు మూలాధారమనియు, దానిని విడనాడి మనము మనభారతీయతను భ్రష్టపరచజాలమనియు సంస్కారవాదులు తమ పాశ్చాత్య సభ్యతానుకరణావేశమున మరచియున్నారు.

[illegible] శ్రేయాభివృద్ధి కాటంకముకల్గించు మతమూఢాచారములనుమూలచ్ఛేదము చేయదగినదని సంస్కారప్రియుల యభిప్రాయము. సనాతనప్రియులుగూడ శ్రేయాభివృద్ధి నాశించువారే. అందువలన తన్మార్గమున కవరోధముకల్గించు బంధనము లుండరాదని మెల్లగా తొలగింపవచ్చునని మందస్వరమున చెప్పుచున్నారు. కాని ఆచారములు క్రమక్రమముగా తత్త్వదర్శనములననుసరించి గాని [illegible] పోటుకల్గించకుండ జరుగుచుండినప్పుడే సమ్మతించి చూచిన ఉభయపక్ష వాదములసారము ఇంతియెకాని [illegible] కారణములచేతనే ఉభయపక్షీయులును అనవసర వేళలందు ఖండనమండనలతో మాటలయందేర్పడుచున్నది. ఇదంతయు మా [illegible] మీతప్పు ఉభయులును. అతిహీనమైన కాలప్రవాహమున పడి [illegible] సంస్కృతులవలె గొట్టుకొని పోవుచున్నారనుట నిశ్చయము. కావున ఇప్పట్లు ఇతరసంస్థల ననుకరించుట మాని ఆవేశము మానివైచి స్థిరబుద్ధితో అన్నిటిని గమనించి [illegible] చేసికొనవలయును.

సనాతనధర్మనిర్వాహణమను మాటను సనాతనవాదులు [illegible] కాని దానినిర్వచనమును స్వరూపనిర్ణయమును [illegible] జాలమన్నారని చెప్పియున్నారు. చేసెదమని చెప్ప [illegible] ంపరాని అభ్యంతరములు సమాధానములేని అత్యాచారములకు [illegible] వెడలిపెట్టి యున్నారు. [illegible] జాతియను అధఃపతనము జేయు శ్రేయోభివృద్ధి ప్రతిబంధకములైనవి. సంస్కారప్రియులు జాతీయతను ధ్వంసపరచెప్పుచున్నారు కాని వారి సాధనమార్గములు మాత్రము తదనురూపములుగ లేవు. [illegible] మతమూలధర్మములు లెన్నటికిని భేదింపరానివియు [illegible] వలెను. అనాదియైన ఆచారములనుకూడ ఆచారములు సాధనాముల [illegible] జాతీయతను సుస్థిరపరచునవి. మూలధర్మములు ఆచారములు కాలమాననీతులననుసరించి మారునవి, మారుచున్నవి. సాధనవిధానములు సాధ్యాసాధ్యమైనవి [illegible] మాత్రములు లేక ధర్మములు మాత్రము సునిశ్చితము [illegible] గ్రహించుటయే [illegible]

సునిశ్చితప్రజ్ఞగలసాధకులు కావలెను. ఈ రెంటి సాంకర్యమున (ధర్మములు, ఆచారములు) వలన నేమనకిట్టి పొరపాటులు కల్గుచున్నది. అట్టిమూలసూత్రములను నిర్ణయించి వాటికవరోధమార్గములను సంస్కరించి జాతీయతను ధృఢపరచుటయే ఆంధ్రమహాసభయొక్క ముఖ్యవిధి. ఈవిధి కార్యరూపమున నిర్వహించక ఇతరసంస్థలయనుకరణమున గొన్ని తీర్మానములమాత్రము లాంఛనముగ పరిష్కరించుకొని సభచాలించినయెడల అది మూన్నాళ్ళ ముచ్చటవలెయుండి స్వప్నమువలెఅంతర్హితమగుటయే పలితమగునని గ్రహింపవలయును.

ప్రతిజాతికిని కొన్ని ముఖ్యలక్షణములుకలవు. అది వేషభాషలు, దేవపూజావిధానములు మొదలగు గాని యుండును. ఇవిమారినప్పుడు ఆజాతికి అధఃపతనమారంభమైనదని నమ్మవలెను. దేశోద్ధారకమహానుభావులు ఈతారతమ్యమును గ్రహించి బాలురను తదనుసరణముగ నడుపవలెను, తామునడచి చూపవలెను,

ఆంధ్రులు నిజమైన అభివృద్ధిని కోరుకొనువారు ముఖ్యముగా పైమాటనిశ్చితపరిచుమార్గముల వారకనిర్ణయించవలెను వారిప్రతితీర్మానమునందును ఈమాటవిలక్ష్యముగా నుంచవలెను,

అధికమైన సాంఘికాభివృద్ధియనువదము కానిపని నిష్ప్రయోజనము. ఈపదములకు నిర్వచనము ఎవరికివారు సృష్టించుకొనుచున్నారు యదేచ్ఛగ ప్రవర్తించుచున్నారు,

కావలసినదిసిద్ధాంతకార్యము ఆచరణయోగ్యమైనసాధనములను నిర్ణయించి పనిచేసి చూపవలసినసందర్భమిది, పరస్పరము భిన్నాభిప్రాయములు కల్గించి, పార్టీలసృష్టించి, చీలికలు కల్గించువిధానములు పనికిరాదనుటకు, హిందువులు శ్రుతిస్మృతులకు బద్ధులు. వాటిని అతిక్రమించినయెడల నుసరించి సంచరించెదమని తీర్మానించుకొనుట ప్రమాదము, మతమునకు సంబంధించిన ఏతీర్మానమైనను శ్రుతిస్మృతుల యాధారమున చర్చించి నిర్ణయించవలెను, లేదా మానుకొనవలెను, యుక్తివాదములతో అట్టి మహత్తరఅంశములను పరిష్కరించరాదు, యుక్తివాదములు అముఖ్యములని తలంచి నాయభిప్రాయము. శ్రుతిస్మృతుల నవమ్మనివారమనియు వాటితో మనకు సంబంధములేదనియునిర్ణయించవలెను, అప్పుడు నిశ్చితముగా గంధాధారములు గలవారు ఒక తెగగాను లేనివారొక తెగగాను విడిపోదురు, బహుశా అట్టిసమయము రాగూడదు, వచ్చిన యెడల సనాతనవాదులు సంస్కారవాదులను వారిస్వరూప నిర్ణయము సులభమగును,

ఇంతకంటెవిశేషము చర్చించి చదువరులను విసుగుపుట్టించదలచలేదు, ఆంధ్రసభ్యత దాని ఆధ్యాత్మికస్వరూపము నాశ్రయించియున్నదనియు దానినివిడిచినచో సభ్యతేమనజాలదనియు ఆది శ్రుతిస్మృతులపైయాధారపడినదనియు ఆచారములు జాతీయతయొక్క మూలసూత్రములు కావనియు ఆవిమార్పునొందు స్వభావముగలవనియు అర్థకాభివృద్ధిరాచకీయవాతావరణమెంతసన్నిహితమైనదియైనను ఆత్మమాత్సన భోగాభివృద్ధియే జాతియొక్క పూర్ణనిర్మాణము కావనియు ఒకపక్షము చెక్కినాయనమానవుని ఆరోగ్యమువంటిదనియు గ్రహించి జాతీయనిర్మాణమునకవసరమైన మూలసూత్రముల నేమరక ప్రతిపార్టీవారును తమతమపట్టుదలలను వదలి తమశక్తికిమించిన త్యాగము కాకున్నను మాత్రమున ప్రవేశపెట్టుక ఐక్యబుద్ధితో సభను నిర్వివాదముగా నిర్వహించుటకై ఉభయపక్షములవారు (సనాతనవాదులు, సంస్కారవాదులు) గోరుచున్నాను

ఇట్లు
వేముకంటి రామకృష్ణారావు
వకీలు
ఖమ్మంమెట్టు

తృతీయాంధ్ర మహాసభ

ప్రభుత్వాంగీకారము వచ్చినది

తృతీయాంధ్రమహాసభ ౯, ౧౦, ౧౧ బహమన్ తారీఖులలో ఖమ్మమునందు శ్రీయుత పులిజాల వేంకటరంగారావు గారి అధ్యక్షతతో స్త్రీలసభ శ్రీమతి ఎల్లాప్రెగడ సీతాకుమారి గారి యధ్యక్షతతోను జరుపుటకు ప్రభుత్వము వారియంగీకారము లభించినది. ఈవిషయమును వివరముగా హనుమకొండ వరంగల్లు అవ్వాలు తాలూకుదారుగారికి హోం సెక్రెటరీనుండి పంపబడిన దానిప్రతియొకటి కేంద్రసంఘకార్యదర్శికి ౧ బహమను నాడు అందజేయబడినది

కనుక మహాసభజరుగుటకెట్టి యాటంకములు కలుగజాలవనినిర్ధారణపడినది కనుక దేశీయ సోదరసోదరీమణులు ఈ మహాసభలో పాల్గొనుటకు దివ్యమైనయవకాశము లభించినది

సహకార సంఘము

సహకార యూనియనువారు మారేడులోనుండు తమ ప్రచారకులను ముఖ్యదీపములతో ఆంధ్రమహాసభాసందర్భమున ఉపన్యాసమిచ్చుటకు పంపుటయైనదికనుక ఈవిషయమునకూడ ప్రచారము జరుగగలదు

వ్యవసాయ ప్రదర్శనము

ప్రభుత్వమువారి వ్యవసాయశాఖాధ్యక్షులు తమక్రింది అధికారులకు ప్రదర్శనము ఏర్పాటులు చేయుటకు హుకుముదయచేసినారు వరంగల్లులోని అధికారులతో ఖమ్మముయొక్క జిల్లావ్యవసాయాధికారి ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నడపినారు. ఈ విషయమున కేంద్రసంఘకార్యదర్శికికూడ స్థానికాధికార్లవాని వారని తెలిసినది.

వ్యవసాయశాఖాధ్యక్షులు ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రదేశప్రవ్యవసాయకులకొక సందేశముపంపుదురనియు అది మహాసభలో చదువుటకై ఆంధ్రమునందు ముద్రింపబడునని యు తెలియుచున్నది

అవ్వాలు తాలూకుదారుగారు

జిల్లా అధికారులగునట్టి ఆంధ్రమహాసభ విషయమున మంచిఏర్పాటులు చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది ఆదిన ములలో బహుశః వారు వచ్చుటనే యుండురేమోనని ఊహించబడుచున్నది

ఒకరాత్రిలో మూడుచోట్ల అగ్నిచయము

[illegible] హైదరాబాదు నగరములో మూడుచోట్లయిండ్లు పరశురామప్రీతియునవి అగ్నిచల్లాప్పుయంత్రము సమయమునకు ప్రవేశించినందున నష్టము తప్పినది.

హైదరాబాదు రిలీఫుసంఘము

ఈసంఘముయొక్క వారికసమావేశము ఇటీవలజరిగినది దానిలోగడచినవత్సరమున చేసినపనులవివరము లవచారకులు శ్రోతలకువినిపించెను

సంస్థానములు బ్రిటిషిండియాతో కలియవలెను

వాటి ప్రత్యేకత అనర్థదాయకము

లండనులో సైమనుగారి ఉపన్యాసము

లండన్, నవంబరు ౩౦౼

సైమన్ కమిటీనివేదిక రాష్ట్రములలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నేర్పఱచి కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యత నేర్పరుపకపోయె ననుమాట పూర్తిగా నిజముకాదని డంఫ్రయిస్ అనుస్థలము నసాయంకాల మపన్యసించుచు సర్ జాన్ సైమను గారుచెప్పిరి. సైమన్ కమిషనువారి విచారణ బ్రిటిషుఇండియా విషయమైనమాత్రమే జరిగెను. కాని భారత రాజకీయసమస్యయొక్క నిజతత్వము వారికి బోధపడ మొదలైనప్పుడు ఉత్తరోత్తర బ్రిటిషుఇండియాకును, భారత సంస్థానములకును రాజ్యాంగవిధానమునందు సన్నిహిత సంబంధమేర్పఱచుట యవసరమని తమకుస్పష్టమయినదని ఆయనచెప్పెను. సైమన్ నివేదికలో ఫెడరేషను ప్రభుత్వములకుగల యవకాశములన్నియు వివరముగా తెలుపబడియుండెను. కాని చాలకాలము వరకు సంస్థానాధిపతులు సమాఖ్యలోచేర నంసిద్ధులుగా నుండునట్లు నివేదిక వ్రాయునపుడు కనబడెను. కాని తామునివేదిక సమర్పించిన తరువాత (౧౯౩౦ సంవత్సరములో) సెలెక్టుకమిటీ వారిప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వములో సూచించినమార్పులవంటి మార్పులుచేయుచో సంస్థానాధిపతులు సమాఖ్యలో చేరసంసిద్ధులై యున్నారని ప్రకటింపబడెను. భావి భారతరాజ్యాంగ విధానమున సంస్థానములుగూడ చేరుట అత్యంతముఖ్యమని నేను తలచుచున్నాను. కావున ఈయవకాశము ను జారవిడువకూడదని తలచుచున్నాను. సంస్థానములలో నధికభాగము సమాఖ్యలో చేరునాయనువిషయము చూడదగియున్నది. అవి చేరుచో సంస్థానములను బ్రిటిషుఇండియాను ఫెడరేషనులో చేర్చి అనర్థదాయకమును, అసత్యమునునగు ప్రత్యేకత్వమును అంతముచేయుట యవసరమని సైమనుగారు చెప్పిరి.

వింతలు, విశేషములు

మనుష్యముఖముగల సాలెపురుగు

చైనాదేశములో చిపాటీయనను గ్రామములో మనుష్యునికివలెనే ముఖముగల సాలెపురుగొకటి దిక్కినది. ముఖము తెల్లగా పాలిపోయినట్లుండును. నల్లనికనుబొమ్మలు, నల్లనిముక్కు, తెల్లనిపెదవులు విపరీతమైనంతి పెద్దతల భయముగొల్పుచుండును. ఈసాలెపురుగుయొక్క తక్కినశరీరము మాత్రము మామూలుగా సాలెపురుగులకుండవలసినట్లేయున్నది. ఈపురుగు పైజెప్పిన గ్రామవాసియగు ఒక చైనావానికి తినయింటిలో దొరకెనట. అతడుదానిని "పీపిల్సు యడ్యుకేషనల్ యిన్స్టిట్యూషన్" అను పేరుగల ఒకపరిశోధన సంస్థకు బంపెనట.

ఇనుపగుండ్లకు చెక్కుచెదరని తల

వాసిటాడోలాఫ్ షోక్కల్నిక్ అను రష్యాదేశీయుడు యేదోనేరము చేసియుండి పోలీసుఅరెస్టుతప్పించుకొనుటకై తనతలపుఱ్ఱెమీద నూటిగాపుర్రు పెట్టుకొని పిస్తోలుతో కాల్చుకొనెను. అప్పుడు వెడలిన ఇనుపగుండు ఆతలపుఱ్ఱెను భేదించజాలక బంతికదా యెగిరినట్లు యెగిరిఆవలపడెను. అతడిపుడు పోలీసువారిచే అరెస్టు చేయబడినాడు. ఇట్టివిచిత్రమే ఆఫ్రికాలో డర్బానులో మరియొకటి జరిగినట్లు వార్తయున్నది. అక్కడ ఒకపనివాడు ఒకమేడయొక్క పదియవ అంతస్థుకిటికీనుండి సుత్తెనొకదానిని క్రిందికివేయగా ఆసుత్తె ఆక్రింద నుండినయొకని తలపైపడెను. కాని అతడేమాత్ర ముద్విగ్నమచ్ఛెందలేదు. చెక్కుచెదరలేదు.

రహస్య ప్రచారనిపుణులకంపెనీలు

అమెరికాలో యింతకాలము అకస్మాత్తుగా మనుష్యులను లేవనెత్తుకొనిపోయి, తాముకోరినంత ధనమిచ్చిననేగాని వారిని వదలిపెట్టమను వారివల నధనికులకు వ్యాపారులకును పారిశ్రామికులకును నష్టము కలుగుచుండెడిది. ఇపుడు యీకష్టమును మించిన మరియొకకష్టము యేర్పడినది. ఎవడైన పారిశ్రామికు డున్నచో వానితోఅదే పరిశ్రమయందు పోటీచేయుయితరులు అతనివస్తువులయెడ జనులలో విముఖతను కల్గించుటకై రహస్యప్రచారముచేయు నిపుణులను డబ్బిచ్చి యేర్పాటుచేయుచున్నారు. రహస్యప్రచారమొక ప్రత్యేకకళయైపోయినది. ఈరహస్య ప్రచారకులు తమకక్షీదారునికి ఎదిరివాని వస్తువులలో విషసంబంధములైన వస్తువులు కలిసినవని యో, ఆఎదిరికంపెనీయొక్క ఆర్థికస్థితి గట్టిదికానందున అదియెప్పుడో ఒకప్పుడు మునుకులను మూంచివేయునని యో, ఆపరిశ్రమలో పనివాండ్రకు కుష్ఠరోగ ముకున్నదని యో, లేక అపరిశ్రమదారులు విదేశీయులని యో గుసగుసల ప్రచారము చేయుదురట.

ఇట్లు రహస్యప్రతికూల ప్రచారముచేయుటకు ఛార్జి ఒక్కొక్కరికి రోజులు ౩ పౌనులేగాక ప్రయాణపుబత్తా మొదలగు ఖర్చులుకూడ యివ్వవలెనట.

ఈప్రకారముగా ఒకడు ఒకరివస్తువు విషయమై పదిమందికిచెప్పినచో అయిదేసి నిమిషాలకు ఒక సంభాషణలెక్కన ౩గి నిమిషాలలో ఆరహస్యము ౧౦౦౦౦౦ మందిలోవ్యాపించును.

ఇట్లు సబ్బులు, మోటారుకారులు, [illegible] లు, పెట్రోలియం, పొగాకువస్తువులు వీటినితయారుచేయువారందరు రహస్య ప్రచారకులను ఏరటుచేసికొనవలసిన విధియేర్పడినది:

తమాషాకు రైళ్ళపై బాంబులువేయు ధనికుడు

సిల్వెస్టిరన్ మాత్సుకాఅనతడు ఒకధనికుడగువర్తకుడు, చూచుటకు సామాన్యముగ మియెరుగనివానివలె నుండును. కానిఅతడు రైలుబండ్లను, వంతెనలను, రైలుమార్గములను యీదేశములలో బాంబులువేసి విరుగగొట్టి పాడుచేసెను నేరము మోపబడి విచారణకై బుడపెస్టుతీసికొని పోబడినాడు ఇతడు ఆస్ట్రియాప్రభుత్వమువారి అనుమతిపై బుడపెస్టుకు కొనిపోబడ నేరమేమనగా యితడు బుడపెస్టువియన్నాలోను—ఆస్టెను యత్రెస్సునుండి ౧౯౩౧ ఒకవంతెన సమీపమున బాంబుచే వంతెననుగొట్టించి రెండుపెట్టెలు క్రిందపడునట్లు చేసెను అందువలన ౨౩ మందిచచ్చిరట ౧౮ మందిగాయములయ్యెనట. ఇవంతయు మాత్సుకా తమాషాగా చూచుచుండెను. మాత్సుకానేరము చేసినవాడని యెవరికిగాని అనుమానమే లేకుండెను కాని అతడే తనక్రిందికి నిప్పు తెచ్చుకొనెను. ఎకాఫీహోటళ్ళలోను నుఱకొన్ని విహారస్థలములందును మాత్సుకా తానుచేసిన యీఘోరవినోదమును సగర్వముగా చెప్పుకొనసాగెను. ఈప్రకారము ఇదిపోలీసుల చెవులబడెను. మాత్సుకాపోలీసులతో తాముచేసిన నేరములను ఒప్పుకొనుచు మరియు తమాషాకు చేసినానని చెప్పెను.

నత్తి, మూగతనములకు చికిత్స

ఇపుడు పాశ్చాత్యదేశములలో అనేకులు నత్తి, మూగతనములకు భయపడవలసి లేకుండునట్లు చికిత్సాసంస్థలు యేర్పరుపబడినవి. నత్తికి, మూగితనమునకు విశేషానుభవముగల డాక్టర్లు చెప్పుకారణములు గమనింపదగినవి పైసంస్థలయందలి జయముగాంచిన డాక్టర్లు చెప్పుచున్నారుగదా, అనేకసందర్భములందు తల్లిదండ్రులు శిశువునోటితోఅడుగకముందే వలసినవస్తువులను యిచ్చుటలవాటువల్ల ఆ వస్తువులను అడుగుట యేమానుకొనును. అందువల్ల నోటిపనితప్పును. ఇదియొక కారణము. ఇంకొకటిసంప్రదాయముగా తల్లిదండ్రులకుండుచున్నదైనచో ఆరోగముబిడ్డకును సంక్రమింపవచ్చును. ఈకారణముచాలా తక్కువ సందర్భములలోమాత్రమేకనిపించుచున్నది. వేరొకటియే యేదేనిఅకస్మాత్తుగాసంభవించునట్టి పరిస్థితులవల్లదిగ్భ్రాంతిచెందినచోనరములు పుగల్గి నత్తియేర్పడవచ్చును అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది కొద్దిగామాటరానంతమాత్రాన మిత్రులును యితరులునుయెగతాళి చేయుచుండుటచేనత్తి ముదిరి కికూడనత్తియను భావమునుదృఢముగా కొనును కాబట్టియీరోగమునకు సంపూర్ణ విశ్రమనో విశ్రాంతియే తగినచికిత్సయని వైద్యులు చెప్పుచున్నారు. బాలునిదృష్టి తనయందలి లోపములపై కేంద్రీకరింపబడునట్లు అతనిమనస్సుకు విశ్రాంతినీయవలెను, విశేషమైన మిఠాయిలు వల్ల నరములకు విపరీతశ్రమకలుగరాదు. ఈ నియమములుచెయుటచే నత్తి మూగతనము నయము చేయవచ్చును.

"ఇండియాలో మలేరియావలన లక్షలకొలది జనులు మరణించుచున్నారు"—

౨౯ జులై ౧౯౩౮ నాటి
"(శ్రీవెన్సు జర్నలు పత్రిక"

ప్రసిద్ధ నాయకులును, డాక్టర్లును ఏమి చెప్పుచున్నారో చూడుడు—

బీహారు సెంట్రల్ రిలీఫు కమిటీ
(వైద్యశాఖ)
మోతిహారి

తా తారీఖు ౧౭ సెప్టెంబరు ౧౯౩౮
మెసర్సు ఏ అమీను అండుకో.
౧౯౩, (ఫ్రీరురోడ్డు కార్నాకు బందరు,
[illegible] బొంబాయి నెం ౩ కు

ము. ఖు. వ. నిజాం ప్రభుత్వము వారి యూనాని వైద్యశాల (హరిబావుల్లి)
శాఖముండి వచ్చిన పత్రమునకు తర్జుమా

నెం. ౧౭౯౭. తేదీ ౩ ఫర్వర్ది ౧౩౪౩ ఫ.

◯ యూనాని దవాఖానా శాఖయొక్క ముద్ర

ఇందువల్ల సర్టిఫికేటు యిచ్చుటఏమనగా. ఏ అమీను అండు కంపెనీవారి అంటిమలేరియా గుళికలు రోగులకు సంబంధకవిషయమై జాగ్రతవహించిన తర్వాత వాడబడినవి ఈగుళికలు చాలామంచివిగా కనబడినవి అంతే

దస్తఖతు/— మహామదు ఫక్రుద్దీనుఖాను
ఇన్స్పెక్టరు షఫాఖానా యూనాని, హరిబావుల్లి
ము ఖు. వ నిజాం ప్రభుత్వము

బీహారు సెంట్రల్ రిలీఫ్ కమిటీయొక్క వైద్యశాఖకు తమరుకావలెను అంటిమలేరియా గుళికలస్టాకును పంపినారు

వీటినినేను ఉచితముగా నా సహాయకులకు పంచిపెట్టుటయే మలేరియా చికిత్సలకై స్వయముగా కూడ ఉపయోగించి నాను

ఆగుళికలు అనేకలవిషయమున తీక్ష్ణమైన రక్తపు జ్వరము లోను. [illegible] జ్వరము లోను మూడురోజులలోనే జ్వరవృద్ధిని నిలిపివేసినవని నేను సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను దీర్ఘకాలము నుండి వేధించు మలేరియా జ్వరములకూడ ఈమందుకు లొంగినవి.

ఈగుళికలు నాకు సంపూర్ణతృప్తి కలిగించినవి

౪ ఫర్వర్ది ౧౩౪౩ ఫసలీ
హైద్రాబాదు (దక్కను)

నేను అంటిమలేరియా మాత్రలను నా సేవకులలో ఒకరిచేతను, నాబంధువులలో ఒకరిచేతను ఉపయోగించుచట్లు చేసితిని

ఇద్దరికిని మేలు ఆయినది ఈమాత్రలు మలేరియాజ్వరములో తప్పక మంచిగుణమిచ్చును ఆ దులో సింకోనా కలిసి యున్నగాని [illegible] లవరకు శుద్ధిచేయబడినవి కొబ్బరి [illegible] ను లేవు,

దస్తఖతు/—మహమ్మద్ బాకార్
మెహతెమీం. యూనాని డిస్పెన్సరీ

రచన తరువాతలశాఖ ఉస్మానియావిశ్వవిద్యాలయము.
వ నిజాం రాష్ట్రము హైద్రాబాదు— (దక్కను)
మొహం రాండము. ౪ ఫర్వర్ది ౧౩౪౩ ఫ

నేను "అంటిమలేరియా" మాత్రలను స్వయముగా నుపయోగించినాను. నాయింటిలో మరికొందరిచేతను ఉపయోగింపజేసినాను. నేను ప్రత్యక్షముగా దాని ఉపయోగములనుపరీక్షించిన తర్వాత ను ఆ మాత్రలు మలేరియా నివారణలో క్వినైనుకంటె ఎక్కువ పనిచేయునవనికొన్నింటిని వాటిలాభములలో క్వినైను బేగస్సుది ఏమనగా, క్వినావలె ఆకి నోరెండుయారు, తలతిరుగుడు, చెవులలోగడియులు మొదలగునవి జనులకు కలగించదు దస్తఖతు — ఏ హాసన

అబు హైమ్యాన్ మౌలు అబు
రాదస్తూరానా . ౭౪—౭—౩౮

మీ ఆంటి మలేరియా గుళికలు అద్భుతము లు
మీ విశ్వాసపాత్రుడైన
దస్తఖతు/— మిసర్సు జి ఎచ్ నాప్సిరు

పాలీక్లినక్సు, ౨౩—౭—౩౮
ఏ అమీను అండుకోవారికి,
బొంబాయి

అయ్యా,

నేను మజఫర్పూరులో బీహారు సెంట్రలు రిలీఫు కమిటీపక్షమున వైద్యాధికారిగా పనిచేయుచుండినపుడు నేను మీఅంటి మలేరియాగుళికలను పయోగించి చూచి [illegible] మంచిఫలము [illegible] పడినను

మలేరియావలన బాధపడుచున్నవారెవరు నాకు కనబడినను [illegible] మరుగా నుపయోగించుటకు గట్టిగా సిఫారసుచేయుదును

తమ,
దస్తఖతు/
యం డి. బి యస్

ముజఫర్పూరు
౧౧—౭—౧౯౩౮.

ఏ. అమీను కంపెనీవారికి
౧౯౩, (ఫ్రీరురోడ్డు,
బొంబాయి

బీహారు సెంట్రలు రిలీఫుకమిటీయొక్క వైద్యశాఖకు మీరుపంపిన అంటిమలేరియా గుళికలవలన మంచిగుణము కనిపించినది. కొన్ని విషయములలో ఈగోలీలు క్వినాకంటె మంచివని అనేక జిల్లాలనుండి చాలమంది తెలిపినారు మా ప్రాంతములలో ఈగుళికలను విశేషముగా అడుగుచున్నారు గాన, దయ నుంచి మరికొన్నింటిని పంపగలరు.

తమ..

వైద్యసహాయ, ఆరోగ్య రక్షణశాఖ
బీహారు సెంట్రలు రిలీఫు కమిటీ

కట్టెల్మండి, హైద్రాబాదు (దక్కను
౧౨ అక్టోబరు ౧౯౩౮.

మెసర్సు అమీను కంపెని
౧౧౯౩ (ఫ్రీరురోడ్డు. కార్నాకు బందరు,
బొంబాయి

అయ్యా,

మీ హైద్రాబాదుఏజంటు బీదలకు పంచిపెట్టుటకై నాకు మీఅంటిమలేరియా గుళికలసీసాలను అనేకములను యిచ్చినారు మలేరియాచే బాధపడుచుండువారు దానిని ఉపయోగించిచూచి మంచిఉపయోగము కలదని చెప్పినారు. దీర్ఘకాలము నుండి బాధించు మొండిమలేరియాకుగూడ నేను వాటిని ఉపయోగించిచూచినాను. వాటిఫలితము అద్భుతముగనున్నది.

అది అద్భుతమైన భారతీయౌషధమనియు, అన్నివిధముల క్వినాకంటె శ్రేష్ఠతరమైనదనియు, నేను చెప్పగలను. సాధారణ జ్వరములలోగూడ అవి మంచిఫలము నిచ్చెను. ఇటువంటి నిరుపద్రవకరములైన మంచిమందులు కావలెనని జనులుకోరుచుండిరి ఇప్పుడు మామందును కనిపెట్టినవారిని నేనభినందించుచున్నాను. ఇక్కడిజనులు ఈమందును అధికముగా కొనుచున్నారు.

దస్తఖతు/ సీ ఆ జాలే హాసన్ ర్క్షజి హైకోర్టు వకీలు
హైద్రాబాదు కాంగ్రెసుకమిటీ ఉపాధ్యక్షుడు

ధరలు

౧ అమీనుగారి అంటిగానో స్పెసిఫిక సీసా ౧కి
హాలీ సా ౫—౦—౦

౨ అమీనుగారి అంటిమలేరియా బిళ్లలు సీసా ౧కి
హాలీసా ౧—౪—౦

౩ అమీనుగారి అంటిపయోరియా డెంటల్ క్రీము
ట్యూబు ౧కి హాలీసా ౦—౧౨—౦

అప్పుడప్పుడు వచ్చు జ్వరమును ఆపుటకు
స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకును అది

నిజముగా ఒక వరప్రసాదము

అని మేము చెప్పుచున్నాము.
ఏలనగా

పనిచేయుటలో అమీనుగారి అంటిమలేరియా గుళికలు క్వినాకంటెగూడ తప్పక గుణమిచ్చును. జ్వరమును [illegible] ముఖ్యముగా అన్నివిధముల మలేరియా జ్వరమును పోగొట్టటలో అవిచాల తృప్తికరముగ పనిచేసినవి.

ఈ స్పెసిఫిక మందులో గులాంచా, చిరెటా, నీమ్, ఛాక్సీర్, [illegible], సింకోనారబ్, కార్ట్— మొదలగు సవకరములైన ఔషధులు చేరియుండుటచే స్త్రీ, పురుషులును, శిశువులును దానిని నిశ్చయముగా ఉపయోగించవచ్చును. [illegible] టవలన తెలుపుగలుగును భయముగల సందర్భములలో దానిని తప్పక ఉపయోగించవచ్చును.

ఈగుళికలలో అర్సెనిక్, స్ట్రిచ్నైను, అలోనైటు మొదలైనవేవియు చేరలేదు. వెల ౧౦౦ గోలీల సీసాకు [illegible] హాలీ ౫—౦ (ప్యాకింగు ఛార్జీలు, టపా ఛార్జీలు వేరే)

'మీఆర్డరు రాగానే, ఒకబుడ్డినికూడ మీయింటికే పంపగలము.

ఒకడజను అంతకంటె పైబడిన సంఖ్యగల సీసాలకు ఆర్డరిచ్చుచో ప్యాకింగు, టపా ఛార్జీలు మేమేభరింతుము.

నోటు — డాక్టర్లకు, మిల్లులకు, ఫ్యాక్టరీలకు, ఆసుపత్రులకు, ధర్మసంస్థలకు కోరినచో ఉచితముగా నమూనాలు పంపబడును

సంకోచము వలదు. అమీనుగారి ఆంటి మలేరియా గుళికలకై
మీ ఆర్డరును

అమీను అండుకో.; ఆరోగ్య ఔషధములను తయారు చేయువారు అమ్మువారు
[illegible] "అమీన్కో" ౧౯౩ (ఫ్రీరురోడ్డు, కార్నాబందరు, బొంబాయి ౩
[illegible] బొంబాయి, వారికి పంపుడుకు టెలిఫోన్ నెం } ౨౦౩౧౧ / ౪౨౩౪
బ్రాంచి — హామీద్ అహమ్మద్,
యక్సెల్సియర్ బిల్డింగు, హైద్రాబాదు, (దక్కను)

గోలకొండపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరుకు గ్రంథములు

- హిందువుల పండుగలు
- ఉచ్ఛల విషాదనాటకము
- కృష్ణార్జున సంవాదము
- సంఘోద్ధరణ
- కర్నూలురాజ వంశావళి
- కృష్ణాలహరి
- సుధాలహరి
- జీకింటిరామ శతకము
- బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)
- రఘునాథ
- చారుమీనారు
- పంచముల చరిత్ర
- హాలీకల్దారు జంత్రి
- కొర్లు కుబూలియ్యతులు 100 కి
- ప్రాంసరీనోట్లు

వలయువారు:—
గోలకొండపత్రికాలయము త్రూపుజ
హైద్రాబాదు (ద

REG. No. N. 45

Reg. No. M. 2185

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Editor K Balakrishna Reddy